

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Аляксандр Лукашэнка павіншаваў медыкаў з правядзеннем першай у Беларусі аперацыі па перасадцы сэрца

У Беларусі ўпершыню праведзена аперацыя па трансплантцы сэрца. У ноч з 11 на 12 лютага на базе Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру «Кардыялогія» было перасаджана сэрца 36-гадовай жанчыне, якая пакутвала ад цяжкага захворвання — дылатацыйнай кардыяміяпатыі. У аперацыі прымаў удзел вядучы кардыяхірург і анестэзіялаг цэнтру. Увогуле былі задзейнічаны каля 20 спецыялістаў-медыкаў.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка накіраваў калектыву Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру «Кардыялогія» віншаванне з правядзеннем гэтай аперацыі.

«Мы ганарымся тым, што беларуская транспланталогія развіваецца сапраўды рэвалюцыйнымі тэмпамі, кожны год асвойвае ўнікальныя аперацыі па перасадцы органаў і тканак, вяртаючы многім людзям радасць, веру і надзею, — гаворыцца ў віншаванні. — Выкананая вамі трансплантцыя сэрца — сапраўды навуковы і прафесійны подзвіг, выдатны прыклад у айчынным ахове здароўя, які сведчыць аб сусветным узроўні яе развіцця».

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ажыццяўленне гэтай аперацыі стала магчымым дзякуючы найдасканалейшаму прафесіяналізму беларускіх урачоў, шматгадовай рабоце па стварэнні ў нашай краіне сістэмы аказання высокатэхналагічнай медыцынскай дапамогі і адкрыццю спецыялізаваных навукова-практычных цэнтраў, аснашчаных па апошнім слове тэхнікі.

«Няхай ваш калектыв і ў далейшым прадаўжае пачатуую вялікую справу, дабіваецца поспеху ў станаўленні і развіцці перспектывных напрамкаў кардыяхірургіі і транспланталогіі ў імя захавання найвышэйшага багацця — чалавечага жыцця», — пажадаў Прэзідэнт работнікам цэнтру.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Трансплантцыя

ДРУГОЕ СЭРЦА

У ноч з 11 на 12 лютага сэрца мужчыны стала донарскім органам для 36-гадовай жанчыны

Дарчы, для трансплантцыі сэрца палава прыналежнасць не мае значэння. Важныя іншыя моманты, напрыклад, група крыві, вага, рост, прагнозы па пражыванню органа... Па гэтых паказчыках найбольш «падышла» 36-гадовая жанчына, якая восем месяцаў таму наразіла другое дзіця. Зразумела, цяжарнасць абстрактна цяжкае захворвання, прырода якога дагэтуль не вядома — дылатацыйную кардыяміяпатыю. Першая ў Беларусі трансплантцыя сэрца адбылася на базе РНПЦ «Кардыялогія».

Паводле слоў дырэктара РНПЦ «Кардыялогія» Аляксандра Мрочка, пацыентка адчувае сябе ў адпаведнасці з цяжкасцю перанесенай аперацыі. Размаўляе з медперсоналам. «Злучэнне практыкі і навукі на базе нашага цэнтру дазволіла арганізаваць калектыв, які паспяхова здзейсніў першую падобную аперацыю, — сказаў Аляксандр Гендзевіч перад журналістамі. — Тут не толькі тэхнічныя пытанні, хоць майстарства хірургаў неаспрочнае, але і закупка абсталявання, і арганізацыя стажыровак, і юрыдыч-

ныя пытанні, якія давялося вырашаць...». Дылатацыйная кардыяміяпатыя прыводзіць да парушэння скарачальнай здольнасці мышцы сэрца. Усе пацыенты з гэтым захворваннем рана ці позна аказваюцца перад праблемай, калі медыкаментознае лячэнне ўжо не дапамагае, і паўстае пытанне аб трансплантцыі. У лісце чакання, акрамя згаданай жанчыны, знаходзілася пяцёрка чалавек. Аднак менавіта яна найбольш падышла па патрэбных паказчыках.

— Аперацыя працягвалася каля 5,5 гадзін, — расказаў прафесар Юрый Астроўскі, які непасрэдна яе выконваў. — Пачалася ў 1.30. У цэлым з пацыенткай працавалі каля 20 спецыялістаў. Велізарная брыгада хірургаў, анестэзіялагаў, супрацоўнікаў клінічна-дыягнастычнай лабараторыі, якая, дарчы, у адрозненне ад таго ж хірурга, працуе круглыя суткі. Мы прайшлі першы, але нават не асноўны этап. Важная пражываннасць донарскага органа — самая вострая праблема сусветнай трансплантцыі... Вядома, існуе пратакол выдзялення гэтых пацыентаў. Мы жорстка трымаемся яго. Я думаю, што на працягу 10 дзён

пацыентка будзе знаходзіцца ў аддзяленні інтэнсіўнай тэрапіі, але не таму, што яна патрабуе такой тэрапіі, а таму, што ў гэтым аддзяленні лягчы вытрымліваць рэжымныя ўмовы...». На працягу года вырашалася пытанне з матэрыяльна-тэхнічнай базай. Айчынным спецыялістам стажыраваліся на базе Вільнюскага кардыялагічнага цэнтру, у якім выканалі ўжо звыш 60 трансплантцыяў. Плюс стажыроўкі ў Берлінскім цэнтры хірургіі сэрца і Пражскай універсітэцкай кардыяхірургічнай клініцы.

Зараз у лісце чакання на перасадку сэрца — 26 беларусаў. Патрэбу ў трансплантцыі мае большая колькасць, але на працягу года ў цэнтры «Кардыялогія» поўнасю абследавана менавіта такая колькасць. Мяркуюцца, што на Беларусі будзе выконвацца 15–20 трансплантцыяў сэрца ў год. Гэта танней, чым накіроўваць хворых за мяжу, але, безумоўна, — не менш якасна. Варта нагадаць, што чатыром беларусам ужо былі выкананы трансплантцыі сэрца — у Расіі, Германіі, Італіі.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Фота БЕЛТА.

Воінам-інтэрнацыяналістам, ветэранам вайны ў Афганістане

Паважаныя таварышы! Дваццаць гадоў таму завяршылася ваенная аперацыя абмежаванага кантынгенту савецкай войскі ў Афганістане. Ва ўмовах смяротнай небяспекі сыны нашай Радзімы мужна і стойка выканалі баявыя заданні, імкнучыся прынесці на афганскую зямлю мір і спакой. Горка, што не была дасягнута галоўная мэта — нармалізацыя абстаноўкі і палітычнае ўзруляванне сітуацыі ў гэтай змучанай шматлікімі сваржамі краіне. Непрыкметна супярэчлівы захоўваюцца там і цяпер.

Ад вайны пацярпелі тысячы беларускіх сем'яў. Мы падзяляем боль мацяроў і ўдаў, схіляемся перад светлай памяццю загінулых герояў, якія выканалі свой

інтэрнацыянальны абавязак. Сёння ўдзельнікі баявых дзеянняў у гарачых кропках планеты актыўна працуюць, выдцую высакародную працу па патрыятычным выхаванні моладзі. Гэта дзейнасць прыносіць вялікую карысць грамадству і дзяржаве, якая аказвае ўсюмерную падтрымку ветэранам, якія страцілі здароўе або апынуліся ў складаных жыццёвых абставінах. Жадаю вам, дарагія воіны-інтэрнацыяналісты, вашым родным і бліжнім моцнага здароўя, шчасця, міру і аптымізму. Дзякую за мужнасць і адданую грамадзянскаму пазышчу.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА

Беларусь, пераадолеўшы наступствы сусветнага крызісу, павіна выйсці на яшчэ больш высокі ўзровень развіцця

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, уручаючы дзяржаўныя ўзнагароды.

«Мы перажываем няпросты перыяд. Пры ўсіх дасягненнях у краіне намала праблемаў, якія абставае сусветны крызіс. Але пераадоленне, што з нашымі людзьмі такія выпрабаванні мы пераадоляем. Пасля гэтага крызісу мы павінны быць яшчэ мацнейшымі», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Ён адзначыў, што для дзяржавы заўсёды вельмі важны прыклад людзей, які ўмеюць думаць сучасна, творча і дабівацца рэзультатаў прагрэсу. На яго думку, такія людзям у Беларусі шмат. Вялікую групу сур'езных унагоджанняў склалі вучоныя. Прэзідэнт лічыць цяпер асабліва важным тое, што навука працуе на краіну, стварае якасныя, канкурэнтаздольныя інтэлектуальныя прадукты. «Таму што ў гэтым аснове рэалізацыі інавацыйнага курсу развіцця эканомікі і далейшага прагрэсу».

Аляксандр Лукашэнка накіраваў спачуванні Б. Абаме

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста выказаў спачуванні Прэзідэнту Злучаных Штатаў Амерыкі Баруку Абаме, родным і бліжнім загінулым у выніку авіякатастрофы. Як паведамілася, пасажыры самалёт пацярпелі катастрофу за некалькі кіламетраў ад амерыканскага горада Буфала на поўначы штата Нью-Ёрк. Пры падзенні авіялайнера пратаранілі дзве. Загінулі 49 чалавек — 44 пасажыры і 4 члены экіпажа і яшчэ адзін чалавек, які знаходзіўся на зямлі.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

Ва ўрадзе

«ГАЛОЎНАЕ — КАБ НАШЫ ПРАДПРЫЕМСТВЫ ПРАЦАВАЛІ НА ЭКСПАРТ»

Прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі 12 лютага ў Бабруйску разглядаў праблемы дрэвапрацоўчай галіны на прыкладзе ААТ «ФандОК».

Гэта буйное бабруйскае прадпрыемства, якому сёлета спадзяецца 80 гадоў, дзейнасца поўнай перапрацоўкай дрэва — ад нарыхтоўкі сыравіны да вырабы мэблі. Сяргей Сідорскі паглядзеў вытворчасць экспертнай прадукцыі: фанеры, старляных вырабаў і мэблі. У прыватнасці, «ФандОК» вырабляе мэблю (ад дзіцячых крэслаў да спальных комплектаў эканом-класа) для вядомай шведскай кампаніі «IKEA».

— Яна п'отым прадае прадукцыю бабруйскага прадпрыемства па ўсім свеце, — зазначаў кіраўнік Урада. — А чаму мы самі не можам прадаваць і ствараць кампанію, падобную «IKEA»? Гэтану трэба навучыцца, і вельмі хутка. Таму што часу нестаче.

У дрэвапрацоўчай галіне Беларусі сёння ёсць праблемы са збытам прадукцыі. Прадпрыемствы навучыліся вырабляць якасную прадукцыю, і цяпер усе высілі трэба накіраваць на нарошчыванне экспарту.

— Ёсць галоўная задача, якую кіраўнік дзяржавы паставіў перад Урадам, і мы яе дэадоўжым да кожнага прамысловіка і да кожнага працоўнага месца: прадаваць прадукцыю не толькі на звыклых рынках (у Расіі, ва Украіне і ў Казахстане), але выйсці за межы еўрапейскага кантынента, больш актыўна працаваць на сусветным рынку, — падкрэсліў Сяргей Сідорскі.

Праца дрэвапрацоўчых прад-

прыемстваў краіны ў праблемных умовах разглядалася на нарадзе ў Бабруйску з удзелам кіраўніцка і членаў Урада, старшыні Магілёўскага аблвыканкама Пятра Рудніка і старшыні Бабруйскага гарвыканкама Дзмітрыя Бонахава.

— Мы робім карэкціроўку працы валастваральных прадпрыемстваў краіны, якіх больш за 180, — нагадаў прэм'ер. — Цяпер трэба звярнуць увагу на падгаліны эканомікі. Аналагічныя беларускім дрэвапрацоўчым вытворчасці ў іншых краінах, напрыклад — у Балтыі, перажываюць фіяска. Наша задача, каб нашы прадпрыемствы ўзамацілі ўнутрыаперацыйныя сувязі і працавалі на экспарт.

Урад прымаў рашэнні аб падтрымцы галіны апрацоўкі драўніны і падтрыманні канкурэнтаздольнасці прадукцыі, у адпаведнасці з сітуацыяй на знешніх рынках і біржах. Новая падзея патрабуе неадкладных захадаў.

Напрыклад, на нарадзе ў Бабруйску абмяркоўвалася пытанне аб экспарце фанеры. Яшчэ летас спадчытныя рабілі паляроўнае аплату за два месяцы, а цяпер кошт фанеры паменьшыўся ўдвай і рынкі збыту рэзка звыліся. Пытанне: прадаваць цяпер танна альбо пачакаць веснавога павелічэння попыту? Калі пачакаць, то прадпрыемствы, якія вырабляюць фанеру, трэба падтрымаць абаротнымі сродкамі.

— У гэтым і ёсць сэнс: унікнуць у кожную нішу эканомікі і зразумець на канкрэтнай прадукцыі,

што там будзе адбывацца ў гэтым месяцы, праз два месяцы, у найбліжэйшай перспектыве, — пракаментаваў Сяргей Сідорскі. — Мы будзем глядзець усе падгаліны, каб наша эканоміка эфектыўна развівалася ў гэтых складаных умовах сусветнага хаоса, які не мы з вамі прыдумалі.

На нарадзе таксама абмяркоўвалася стварэнне новых дрэвапрацоўчых вытворчасцяў з тым, каб ва ўмовах фінансаванага крызісу эфектыўна выдаткаваць дзяржаўныя сродкі.

Што датычыцца «ФандОка», то інвестыцыйны праект яго мадэрнізацыі і развіцця застаецца актуальным. Першыя крокі па рэалізацыі, сказаў кіраўнік Урада, ужо зроблены. Тут будзе створана новая вытворчасць ДСП і міні-ЦЭЦ, якая запрацуе на адходах драўніны.

Праўда, прызнаў Сяргей Сідорскі, ёсць ужо шэраг пытанняў з пастаўшчыкамі абсталявання. Сітуацыя патрабуе сур'ёзнага стаўлення: валюта сёння дарагая. «Але згортаваць інавацыйныя праекты па ўсіх накірунках мы намеру не маем», — запэўніў прэм'ер.

— Галоўнае — каб нашы прадпрыемствы працавалі на экспарт, — яшчэ раз падкрэсліў Сяргей Сідорскі. — Рабілі столькі прадукцыі, колькі можна і трэба прадаць на знешнім рынку. І, натуральна, забяспечвалі заробкі, падаткі і падтрыманне стабільнасці на прадпрыемстве.

Ілона ІВАНОВА, г. Бабруйск.

«ЖЫЛЛЁВЫ КВАДРАТ ДЛЯ «ЧАРГАВІКОЎ» ПАВІНЕН ПАТАНЕЦЬ НА 5-6 ПРАЦЭНТАЎ»

Паабяцаў міністр архітэктуры і будаўніцтва Аляксандр СЕЛЯЗНЁЎ

Летас у краіне было пабудавана 5 млн 146 тысяч квадратных метраў жылля, што на 54 тысячы «квадратаў» менш за запланаваны максімальны план. Галоўным чынам невыкананне паказчыкаў у поўным аб'ёме адбылося па віне будаўнікоў сталіцы, дзе летас было ўзведзена 1 млн 156,5 квадратнага метра жылля, што складае толькі каля 94 працэнтаў ад плана. Сёлета ў краіне неабходна пабудавача каля 6 млн квадратных метраў жылля. Для вырашэння гэтай задачы ў галіны ўсё ёсць: аднабны будаўнічы магунтасі, неабходная тэхнікі і будаўнічыя матэрыялы, працоўныя кадры і фінансавыя рэсурсы.

Нагадаю, што на калегіі Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва ў першы чацвер лютага кіраўнік урада паставіў задачу галіне — істотна знізіць кошт жылля менавіта для «чаргавікоў». Выконваць гэту задачу будзе не вельмі проста. Паводле інфармацыі Аляксандра Селязнёва, з пачатку года кошт прыроднага газу для беларускіх спажыўцоў павялічыўся на 9,5 працэнта, а калі ўлічыць, што ў гэты час адбылася імгненнае дэвальвацыя нацыянальнай валюты на 20,3 працэнта, то атрымаем, што энэргакошты для будаўнікоў падаражкі сёлета адрозна на 37–40 працэнтаў. Менавіта ў выбаце будматэрыялаў энэргакошты і займаюць вялікую долю выдаткаў.

Нягледзячы на гэта, у першым

квартале цэны на будаўніцтва жылля будуць стрымлівацца, запэўніў міністр будаўнічай галіны. Больш за тое, зараз галіной прынята рашэнне аб зніжэнні цэнаў на асобныя віды будаўнічых тавараў. Сёння зніжаны цэны на цэмент на 10 працэнтаў, пачынаючы з сабекошце дасягае 1000–1100 долараў. Разам з дадатковымі ўмовамі горада па камерцыйным жыллі кошт квадрата дасягае 1300–1400 долараў. Сённяшнія цэны па камерцыйным жыллі адпавядаюць 1400–1600 доларам. Яшчэ зніжаны цэны на несальнільныя жыллі не магчыма, бо камерцыйныя забудовшчыкі не пагодзіцца будаваць дамы з адмоўнай рэнтабельнасцю.

Не вельмі простая сітуацыя назіралася апошнім часам у сталіцы і абласных цэнтрах па лініі будаўніцтва жылля для шматдзетных сем'яў. Напрыклад, у Фрунзэнскім раёне, каб трапіць у спіс членаў кааператываў, шматдзетным сем'ям трэба стаіць на ўліку асобнай чаргі ад аднаго да двух даўд. Аднак зважаючы на пытанне карэспандэнта «Звязды» па гэтай праблеме, Аляксандр Селязнёў адзначыў, што да пачатку сакавіка ўдакладняюцца планы і аб'ёмы будаўніцтва жылля для шматдзетных сем'яў. Ужо зараз можна з упэўненасцю адзначыць, што сёлета заданне па будаўніцтве жылля для шматдзетных сем'яў будзе павялічана мінімум у два разы, сказаў міністр будаўнічай галіны.

Сяргей КУРКАЧ.

Рэпартаж з колаў

«АД «ЗВЯЗДЫ» НЕ АДМАЎЛЯЮЦЦА...»

(Заканчэнне. Пачатак у нумары за 13 лютага.)

Не шчасліцы на буйным звяздоўскім прызы і Лідчыне — апошнім часам, прынамсі. А вось некалі...

Менавіта суды гадоў пяць назад прывезлі два першыя тэлевізары, менавіта тут учыліся ладзіць сустрэчы. Добра помніцца (і не толькі нам, спадзяёмся?) вёскі і сем'і падпісчыкаў, у якіх пашчасліва тады пабываць, помніцца першае ўсведамленне таго, што робім нешта новае, але, безумоўна, патрэбнае. Прычым не толькі гаце, але і чытачам. Бо вельмі многім з іх, як высветлілася, мала пацыянтаў бачыць (умоўна), што здымае Анатоў Кляшчук, хочацца ведаць, што ён думае, чым, як кажуць, дыхае, як выглядае? Хочацца, карыстаючыся выпадкам, паказаць яму свае здымкі (а тым, хто піша — пробы прыя), перадаць у рэдакцыю ліст альбо скары, спытаць парадцы ці, папрысутнічаўшы на сустрэчы, проста вызначыцца, тое ты выпісваеш альбо не. А яшчэ — зрабіць свой выбар.

У Івянцы, дарчы, пазнаёмліся з Верай Антонаўнай Солтан, якая падпісалася на газету менавіта пасля прэзентацыі.

— Я настолькі была ўражана, настолькі зацікаўлена, — успамінала жанчына, — што прыйшла дамоў і стала расказваць маме. А яна мне: «Ды ведаю я «Звязду», выпісваю...» І галоўнае — мне яна не раз гаварыла, што трэба чытаць гэту газету, але я чамусьці «не чула»...

Здаўляцца гэтану, магчыма, і не варта, бо даўно ж заўважана, што на пачатку жыцця дзіця і насамрэч

Пры падпісцы «Звязды» Казіміру Пятровічу РЫБАЛТОЎСКАМУ і яго ўнуку ўручае наместні старшыні Баранавіцкага раённага Анатоў Пятровіч ФІЛАНЧУК.

пераканава, што мама ведае ўсё. Потым, у юнацтве, наступае «пра-святленне»: мама ведае не ўсё, у маладосці здаецца, што мама наогул нічога не ведае! А потым наступае найдаўжэйшы перыяд жыцця — з сумнавадомым: «Трэба быць слухаць маму». І, зразумела ж, не толькі ў пытаннях падпіскі.

Праязджаючы праз Дзятлава, не маглі не зазірнуць да тых, хто (дакладна вядома), гэта рабіў: у сладкую далася «Звязда» вельмі прыгожай сем'і Юргілевічаў, якія колькі часу таму выйгралі наш халадзільнік.

Але, як высветлілася, распакаваць яго так і не рашыліся — сын, маўляў, нежанаты, дачка не замужам. А раптам надумаюць? Падарунак будзе.

Амаль тыя ж словы (пра сына нежанагата, пра дачку незамужую) напрыканцы мінулага года чулі ў Валожыне ад сем'і Барбашыных (яны таксама халадзільнік выйгралі).

У тым, што бацькі адрозна б знайшлі агульную мову, адрозна пасябралі б — сумненні няма! А вось дзеці, відаць, не захочуць пазнацца адно аднаму, пазнаёмліцца? Прынамсі, з чужой падчы... А шкада... Гэта ж такое вяселле магло б быць! І «Звязда» прычынілася б!

Тым больш, што вопыт ёсць. На Навагрудскай зямлі заўсёды ўгадваюць сям'ю, якая стварылася па аб'яве ў нашай газеце. Ды і ці адна яна? Праста з гэтай мы мелі ўчасце пазнаёміцца. І, дарчы, таксама падчас прэзентацыі...

(Заканчэнне на 2-й стар.)

МЫ ЕДЗЕМ!

...Што на гэты раз, відаць, вельмі ўзрадуе Алену Еўдакімаўну Казлову з вёскі Старое Запалоўе Глыбоцкага раёна і Івана Іванавіча Жараўчука з Барысава: менавіта яны ў мінулым розыгрышы звяздоўскіх прызоў выйгралі самыя каштоўныя — тэлевізар «Віцязь» і халадзільнік «Атлант». Час уручаць!

Такім чынам, у аўтарак маленькі звяздоўскі дэсант зноў будзе ў дарозе. Маршрут Мінск — Смалявічы — Жодзіна — Барысаў — Крупкі — Талачын — Віцебск — Шуміліна — Полацк — Наваполацк — Глыбокае — Докшыцы. Прэзентацыі газеты ў аўтарак 17 лютага ў 12 гадзін у актавай зале Барысаўскага райвыканкама і ў сераду 18 лютага ў 16 гадзін у актавай зале Глыбоцкага...

Прыязджайце, прыходзьце. І, зразумела ж, падпісаўшыся на «Звязду» на новы квартал, дасылайце свае карткі на разгаворы прызоў. Тады, не выключана, мы прыедзем да вас.

Звяздоўцы.

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

КІРОЎЦУ ВЫЗВАЛІ ВЫРАТАВАЛЬНІКІ

Пасля таго, як ён на аўтамабілі «Мазда» «пацалаваў» на адной са сталічных вуліц маршруты аўтобусу.

Як паведаміў «Звяздзе» старшы інспектар аддзела агітацыі і прапаганды ДАІ ГУС Мінгарвыканкама Юрый Красноў, здарэнне мела месца на вуліцы Прытыцкага каля паловы дванаццатага дня. Аўтамабіль «Мазда», за рулём якой знаходзіўся 42-гадовы мужчына, на вялікай хуткасці выехаў з трэйзія на другую паласу і сутыкнуўся з аўтамабілем «Аўды», а затым выехаў на бардзюр і спыніўся толькі пасля таго, як уехаў у заднюю частку аўтобуса. Ад удару прыядно частку легкавішкі змяла так, што кіроўцу давялося даставаць супрацоўнікам МНС: выратавальнікі рэзалі аўтамабіль. Пацярпелы ж у выніку ДТЗ атрымаў ЧМТ сярэдняй ступені, закрытую траўму брушной поласці, пераломы правай нагі і левага сцягна.

Ігар ГРЫШЫН.

БЕЛАРУСЬСЬКІЯ МАНЕТЫ — ЛЕПШЫЯ

У чарговы раз памятныя манеты Нацыянальнага банка Беларусі сталі пераможцамі на міжнародным конкурсе «Манета года 2009», арганізаваным амерыканскім выдавецтвам «Краўзе Паблікшынг»: на гэты раз у дзвюх намінацыях.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» прэс-сакратар галоўнага банка краіны Міхал Журавіч, у конкурсе прымаў удзел манета, якая датаваная 2007 годам. У намінацыі «Лепшая каралеўская манета» журы палуму першынства прысудзіла сярэбранай манеце «Масленіца» серыі «Святы і абрады беларусаў», а ў намінацыі «Самая натхняльная манета» — манеце «Крыж Ефрасінні Полацкай», мастаком якіх з'яўляецца Святалана Заскевіч.

У гэтым прэстыжным міжнародным конкурсе Нацыянальны банк Беларусі ўпершыню ўзяў удзел у 2005 годзе. І даволі паспяхова: тады тытул «Манета года 2005» заваявала сярэбраная памятная манета «Беларускі балет». Яна ж перамагла ў намінацыі «Манета з лепшым мастацкім рашэннем». Сярэбраная памятная манета «Нацыянальны парк «Нарачанскі». Лебедзь-шыпун» была прызнана лепшай у намінацыі «Каралеўская манета». У 2007 годзе памятная манета «Віліцкія» перамагла ў намінацыі «Манета з лепшым мастацкім рашэннем».

Між іншым, конкурс быў заснаваны 20 гадоў таму і арганізаваны з мэтай удасканалення дызайну, спосабаў збыту, павышэння эстэтычнай каштоўнасці і якасці чаканкі сучасных манет.

Ігар ГРЫШЫН.

«АТЛ

«АД «ЗВЯЗДЫ» НЕ АДМАЎЛЯЮЦА...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
 На яе ў актоваю залу Баранавіцкага райвыканкама люду сільна сьціснута. Месца за першым сталом («каб здаліся потым не ісці») заняў наш прызёр — Казімір Пятровіч Рыбалтоўскі. Нешта пра газету расказвалі мы, нешта — нашы чытачы-падлічнікі, якіх у зале (на здзіў) было не так ужо і мала.

— Газета вельмі харошая, — тых, хто пакуле не выпісавае, пераконваў Казімір Пятровіч. — Мы яе ўсё жыццё адмілімаем. Іншыя атаркай на падліску жонка была. Цяпер няма яе... Тры гады, як памёрла... Працавалі ў школе абое — настаўнікамі: яна фізіку выкладала, матэматыку і астраномію, я — фізікультуру. 20 гадоў як на пенсіі ўжо. Выгадвавалі дваіх дзяцей. Сын, праўда, памёр маладзенькі. А ў дачкі, дзякаваць Богу, чацвёрэ дзетак — два хлопцы і дзве дзяўчынкі.

На прэзентацыі «Звядзі» людзей было нямаша, але, гледзячы, усё прыгожа. Прывітанні, хоць і сціплыя, дасталіся начальніку аддзялення сувязі Малага Сваротава Алене Віктараўне Курбейцы, начальніку аддзела ЗАГС Галіне Мікалаўне Нікалававай і галоўнаму спецыялісту аддзела архітэктурна-будавніцкага райвыканкама Геннадэю Васільеву Візіру.

— І як гэта вы адзіні тэлевізар падзеліце? На чатырох унукаў, — пажартавуў нехта з залы.

— Дык адзін жа са мною прыехаў, — тут жа знайшоўся Казімір Пятровіч.

— Не, — на папятаў пайшоў дзядуля. — Сабе гэты прышліку. У мяне цяпер меншынкі тэлевізар, чым гэты, і стары ўжо. Барахліць стаў апошнім часам — два каналы адключыліся: «Лад» і нейкі янчэ.

— А без «Лад» ў хаце... — Бязладдзе! — паскардзіўся Казімір Пятровіч.

Хараша расказваў ён пра школу, у якой працаваў, пра вёску з прыгожай назваю Паланечка, дзе некалі з дыпамагі бацькоў паставілі з жонкай тату, пра тое, што выпісваюць «Звядзі» яго суседзі, вучні. І само сабою — пра выйгрышы.

— Газету ў той дзень разгарнуў, глядзеў — прозіваць, як быццам, маё імя маё, і па башку, і вёска Паланечка, і раён наш, і паверху ўсё адно не магу. Не разлічваў, ніколі нічога не выйграваў. Ды і картку тую — калі паштоў, калі — не паштоў... А аказалася выгада: ніякіх латарэй купляць не трэба, грошай траціцца, а суседзі вышуюць — тэлевізар выйграў. І во — нават прывезлі яго.

Трэба было, напэўна, у вёску, да хаты... Але ж старшыня мясцовага СВК (за што яго асобна ўдзячнасць) «без пытанняў», як

НАША ПАМЯЦЬ І БОЛЬ

Выстава пад такой назвай днём адкрылася ў Беларускаму дзяржаўнаму музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны.
 Экспазіцыя прысвечана 20-годдзю (15 лютага 1989 года) з дня вываду абмежаванага кантыненту савецкіх войскаў з Афганістана. Асноўна выставы — экспанаты, сабраныя супрацоўнікамі музея ў 90-я гады ў сем'ях вайну-інтэрнацыяналістаў. Прадметы адзення, амуніцыя, дакументы і асабістыя рэчы беларускіх салдатаў. Гэта і бланкі механіка-вадзіцеля Дзераўноўка, размаляваны чырвоным і чорным чарнілкам, а таксама аскелкі гранаты, якія яго параніла, афганскі сцяг, падараваны адной з лепшых савецкіх вайсковых чыстоў, самаробныя чарнільніца з глізэў на падстаўцы ў выглядзе карты Афганістана. А таксама плакаты, кнігі, справяздачы з бабў, карты баявых дзеянняў... Выстаўлены і дакументы, асабістыя рэчы мадхажедаў — пасведчанні аб сканчэнні амерыканскіх курсаў, пла-

Чэкістам, якія прайшлі Афганістан

У Зале гісторыі, доблесці і славы адкрыўся новы раздзел экспазіцыі, прысвечаны афганскаму перыяду гісторыі сталічнага кіравання.
 Як паведамілі ў прэс-службе ўпраўлення Камітэта дзяржаўскай бяспекі па г. Мінску і Мінскай вобласці, адкрыццё адбылося ў межах урачыстага сходу, прысвечанага 20-й гадавіне вываду савецкіх войскаў з Дэмакратычнай Рэспублікі Афганістан. Запрошаныя ваенны-інтэрнацыяналісты выступілі перад асабовым складам кіравання, расказалі пра баявыя будні, перамогі і страты, баявыя аперацыі і асабіствы аперацыйнай работы ў саўбій краіне. Супрацоўнікамі УКДБ, якія служылі ў Афганістане, былі ўручаны люблей-

ныя медалі «20 гадоў вываду савецкіх войскаў з Афганістана».

Паводле слоў начальніка ўпраўлення, генерал-маёра Ігара Кузняцова, можна па-рознаму ацэньваць

сказаў Казімір Пятровіч, выдэлеў яму свой аўтамабіль «і нават з шаферам». Так што «бязладдзе» ў адной асобна ўзятай хаце, будзем спадзявацца, скончылася.

Парадавала знаёмства і з другой нашай пастаяннай падлічніцай Аленай Віктараўнай Курбейкай. На сустрэчу яна прыехала з вёскі Малага Сваротава, дзе працае начальнікам аддзялення паштовай сувязі.

— «Звядзі», выпісаў мой дзядуля, потым — бацькі ўсё жыццё, цяпер я. Чытаю з задавальненнем. Вельмі люблю, як, мусіць, і ўсе, «...Народ на провадзе!», «Простую мову», «Радзізнае», — расказвала яна. — Пішацца пра ўсё каротка, праўдзана, шмат добрых парад. Адзінае — у латарэі мне неак не ішчасціна. Ведую адну жанчыну, якая гадоў пяць таму выйграваў веш тэлевізар, чытала пра іншых. І неак трохі круйдзіна было. Хацелася нешта атрымаць — хоць драбязу.

— Хачу адрэзу патлумачыць, што з пункту погляду псіхічнага здароўя, фінансавы крызіс — гэта адна з разнавіднасцяў псіхічнай траўмы. Псіхічнай траўмай для чалавека можа быць таксама смерць блізкага чалавека, скасаванне шлюбу, разбойны напад, рабаванне жылля, паведамленне пра цяжкае захворванне, прыродны і тэхнагенныя катастрофы, скарачэнне на працы, выхад на пенсію і іншыя жыццёвыя абставіны. Наша жыццё ўвогуле запоўнена псіхатраўмаванымі сітуацыямі, і фінансавы крызіс прынцыпова нічым не адрозніваецца ад іншых страсараў.

Не скарот, што на любой сацыяльнай з'яве прадстаўнікі розных прафесій спрабуюць зарабіць. У тым ліку і журналісты. Кідкі заглавак на першай паласе — гарантыя прыцягнення ўвагі патэнцыяльных чытачоў. Псіхічны траўма маглі б выкарыстаць гэту сітуацыю, каб прыцягнуць увагу да псіхіятрычнай службы. Заявіць, напрыклад, што падчас крызісу іх роля рэзка ўзрастае. Але гэта будзе хлусняй, таму што гэта не першы крызіс у нашым жыцці. Як вы мяркуеце, ці ўзрастае псіхічная захваральнасць савецкіх людзей у гады масавых рэпрэсій, калі чалавек жыў і не ведаў, што з ім будзе на заўтрашні дзень? Ці назаўраў рост псіхічных захворванняў псіхатраўмаванай траўмай? Хачу вас запэўніць, што на сітуацыю з захваральнасцю псіхічных расстройтваў гэтыя наймагнатышныя псіхатраўмаваныя фактары ніяк не паўплываюць. Псіхіятрыя мае багаты вопыт вывучэння псіхічнага здароўя насельніцтва ў перыяды крызісаў. І менавіта абпярэчыць на гэты вопыт, я лічу, што нельга драматызаваць сітуацыю.

А як вы жыце? — не разумею мела пытання Алена Віктараўна Курбейка, — калі я нарадзілася тут, скончыла беларускую школу, жыўу...

Для яе пытанніў яма, на якой мове гаварыць, якую газету выпісвае. Для многіх — ёсць. Таму так прыемна было пачуць ад наменіска старшыні Баранавіцкага райвыканкама Анатоля Пятровіча Філанчыка словы ўдзячнасці за праведзёную сустрэчу і шматзначнае: «Я думаю насенне лягло на добрую глебу. У вас будучы новыя падручкі ўжо». Хацелася б верыць.

Як і ў тое, што нам па-ранейшаму будучы пісаць старыя — лісты, і вершы на конкурс, расказваць «вясёлля і праўдзаныя гісторыі з жыцця...». І, зразумела ж, выпісваць. Нагледзячыся на які фінансавы крызіс. Бо, любячы, не адмаўляючыся — ад газеты. Ад мовы.

Вялічана ДАЎНАР, Сымон СВІСТУНОВІЧ, Уладзімір ЗДАНОВІЧ (фота).
Мінск — Дзяржінск — Івянец — Стоўбцы — Іўе — Ліда — Дзятлава — Навагрудак — Карэлічы — Баранавічы — Мінск.

Раман ЕЎСЕГНЕЕЎ:

«СМІ НЕ ПАВІННЫ ПРАПАГАНДАВАЦЬ МАСАВЫ СТРАХ ПЕРАД КРЫЗІСАМ»

Доўгі час праявы сусветнага фінансавога крызісу за мяжой мы ўспрымалі як абстрактны тэлемалянак, і паведамленні дыктараў пра масавыя ачальнікі, падзенні каціровак акцый, распрацоўку антыкрызісных мераў і нават самазбойствы мільярдараў, шчыра кажучы, мала нас хвалявалі. Але новы год распахнуўся з дэвальвацыі беларускага рубля і мы раптам усё ўсвядомілі, што і Беларусь не можа застацца ў баку ад сусветнага крызісу. Больш за тое, за вельмі кароткі адрэзак часу тема крызісу запоўніла ўжо большую частку інфармацыйнай прасторы. «У крызіс патрабуюцца садаводны-паліглоты», «Ні капейкі назад», «Рэзервы РФ растуць з хуткасцю 1 млрд у дзень», «3-за крызісу зарплата ў прыватных кампаніях застаецца мінулагодняй», «Мінфін спадзяецца на лепшае, але рыхтуецца да горшага», «Жыццё і кашалёк» «3 папраўкаў на фінансавы крызіс» — такімі заглаўкамі літаральна стракаціць беларускія газеты. Ужо нават і не верыцца, што акрамя крызісу могуць быць іншыя тэмы для размоў з сябрамі, суседзямі і калегамі.

Спецыялісты Сусветнай арганізацыі аховы здароўя выказваюць апасенні, што сусветны фінансавы крызіс можа справакаваць рост колькасці псіхічных захворванняў і самазбойстваў сярод насельніцтва краін, якія ён закрэў. Пагроза страты працы, рэальнае зніжэнне даходаў, падзенне ўроўню жыцця, няўпэненасць у заўтрашнім дні — усё гэта можа сфарміраваць у людзей высокі ўзровень трывожнасці і стаць прычынай развіцця цяжкай дэпрэсіі. Пра тое, як беларусам захаваць сваё псіхічнае здароўе, мы гутарым з загадчыкам кафедры псіхіятрыі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, старшынёй праўлення Беларускай псіхіятрычнай асацыяцыі, доктарам медыцынскіх навук, прафесарам Раманам ЕЎСЕГНЕЕВЫМ:

— Хачу адрэзу патлумачыць, што з пункту погляду псіхічнага здароўя, фінансавы крызіс — гэта адна з разнавіднасцяў псіхічнай траўмы. Псіхічнай траўмай для чалавека можа быць таксама смерць блізкага чалавека, скасаванне шлюбу, разбойны напад, рабаванне жылля, паведамленне пра цяжкае захворванне, прыродны і тэхнагенныя катастрофы, скарачэнне на працы, выхад на пенсію і іншыя жыццёвыя абставіны. Наша жыццё ўвогуле запоўнена псіхатраўмаванымі сітуацыямі, і фінансавы крызіс прынцыпова нічым не адрозніваецца ад іншых страсараў.

Не скарот, што на любой сацыяльнай з'яве прадстаўнікі розных прафесій спрабуюць зарабіць. У тым ліку і журналісты. Кідкі заглавак на першай паласе — гарантыя прыцягнення ўвагі патэнцыяльных чытачоў. Псіхічны траўма маглі б выкарыстаць гэту сітуацыю, каб прыцягнуць увагу да псіхіятрычнай службы. Заявіць, напрыклад, што падчас крызісу іх роля рэзка ўзрастае. Але гэта будзе хлусняй, таму што гэта не першы крызіс у нашым жыцці. Як вы мяркуеце, ці ўзрастае псіхічная захваральнасць савецкіх людзей у гады масавых рэпрэсій, калі чалавек жыў і не ведаў, што з ім будзе на заўтрашні дзень? Ці назаўраў рост псіхічных захворванняў псіхатраўмаванай траўмай? Хачу вас запэўніць, што на сітуацыю з захваральнасцю псіхічных расстройтваў гэтыя наймагнатышныя псіхатраўмаваныя фактары ніяк не паўплываюць. Псіхіятрыя мае багаты вопыт вывучэння псіхічнага здароўя насельніцтва ў перыяды крызісаў. І менавіта абпярэчыць на гэты вопыт, я лічу, што нельга драматызаваць сітуацыю.

А як вы жыце? — не разумею мела пытання Алена Віктараўна Курбейка, — калі я нарадзілася тут, скончыла беларускую школу, жыўу... Для яе пытанніў яма, на якой мове гаварыць, якую газету выпісвае. Для многіх — ёсць. Таму так прыемна было пачуць ад наменіска старшыні Баранавіцкага райвыканкама Анатоля Пятровіча Філанчыка словы ўдзячнасці за праведзёную сустрэчу і шматзначнае: «Я думаю насенне лягло на добрую глебу. У вас будучы новыя падручкі ўжо». Хацелася б верыць.

Як і ў тое, што нам па-ранейшаму будучы пісаць старыя — лісты, і вершы на конкурс, расказваць «вясёлля і праўдзаныя гісторыі з жыцця...». І, зразумела ж, выпісваць. Нагледзячыся на які фінансавы крызіс. Бо, любячы, не адмаўляючыся — ад газеты. Ад мовы.

Вялічана ДАЎНАР, Сымон СВІСТУНОВІЧ, Уладзімір ЗДАНОВІЧ (фота).
Мінск — Дзяржінск — Івянец — Стоўбцы — Іўе — Ліда — Дзятлава — Навагрудак — Карэлічы — Баранавічы — Мінск.

УДАР НАНЕСЛІ, АЛЕ НЕ ПЕРАМАГЛІ

Летась на тэрыторыі Брэстчыны было ліквідавана 113 міль-заводаў па вырабе самагоні і 526 апаратаў, знішчана 312 тысяч літраў гарэлка і брагі ды 83 тысячы літраў падробленых алкагольных напоўў.
Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Спорт-тайм

Расійскія біятліністы будуць дыскваліфікаваныя
 13 лютага на спецыяльнай прэс-канферэнцыі ў Паўднёва-карэйскім П'ёнчане былі названы імёны лідараў зборнай Расіі па біятлоне, чые доплін-пробы «В» далі станоўчы вынік. Гэта — Кацярына Юр'ева, Альбіна Ахатава і Дзмітрый Ярашэнка. Ва ўсіх траіх станоўчымі аказаліся пробы, узятыя на стартавым этапе Кубка свету-2008—09 у шведскім Эстэр-сундэце ў снежні мінулага года. Расіянцы ўжо пакінулі П'ёнчан, дзе сёння паначэнка чэмпіянат свету па біятлоне. Спартсмены будуць дыскваліфікаваныя і не змогуць прыняць удзел у Алімпіядзе-2010 у канадскім Ванкуверы. Юр'ева і Ахатава займалі высокія месцы ў агульным заліку Кубка свету — Кацярына лідарвала, а Альбіна была ў першай дзясятцы.

Домрачова — лідар у спрынце
 Пасля абнарадавання вынікаў станючых доплін-проб расійскіх спартсменаў ІБВ вывёў Кацярыну Юр'еву, Альбіну Ахатаву і Дзмітрый Ярашэнка ў асіту розных зыходу Кубку свету гэтага сезона. У выніку першы радок у заліку Кубку свету ў спрынце дастаўся беларускай Дар'і Домрачовай. Жоўтая майка лідара агульнага заліку Кубка свету перайшла ад Юр'евай да немкі Каці Вільхельм. Домрачова ў гэтым спісе паднялася з 9-й на 7-ю пазіцыю.

Глеб не збіраецца пакідаць «Барселону»
 Агэнт паўабаронцы «Барселоны» і зборнай Беларусі Аляксандр Глеба абверг паведамленні іспанскіх СМІ пра тое, што яго кліент шукае сабе новае месца працы. Улі Фербер, які вядзе справы Глеба янчэ з часоў яго выступлення ў нямецкім чэмпіянаце, спадзяецца, што беларус зможа да лета заваяваць месца ў асноўным складзе каталонцаў, і «Барселона» не будзе выступаць яго на продаж. «Барселона» нывядаць на губляць гульца такога класа. Майму кліенту надаваецца тат, ён задаволены і горадам, і камандай. Вядома, Аляксандру не падабаецца колькасць гульнявога часу, які яму выдзяляюць. Аднак ён настроены выйграць барацьбу за месца ў ліку першых азідаціаці», — заявіў Улі Фербер.

А вось з узроўнем даходаў насельніцтва ўзровень сучындаў няк не звязаны. Хутчэй, наадварот, найбольшая колькасць самазбойстваў рэгіструецца ў краінах з высокім узроўнем даходаў і максімальнай сацыяльнай уладкаванасцю насельніцтва. Узровень тую ж Швецыю ці Японію, дзе ўзровень сучындаў не нашамі адстае ад постсавецкіх краін... З іншага боку, у краінах з даходамі 20 долараў на чалавека сучындаў практычна няма.

— Мне калісьці давалося стаць сведкай даволі цікавай псіхалагічнай сітуацыі: падчас дэфолту 1998 года мы з мужам у складзе беларуска-расійскай турэстывчнай групы знаходзіліся за мяжой. «Чорныя весткі» з радзімы літаральна выблі раіся з калынамі: яны штодня тэлефанавалі сваякам, страцілі цікавасць да экскурсіў, чэўрада вырашылі «не развітацца» з валютай, прывезенай з сабой на адпачынак, і, напэўна, калі б з'явілася такая магчымасць, то накіраваліся б дамоў. І гэта пры тым, што вандравалі па Еўропе тэляе даляка не самыя бедныя расіянэ. Настрой жа беларусаў лепш за ўсё перадаць адна фраза нашага кіраўніка тургрупы, якога беларусы папрасілі зваставаць на высьветленне абставінаў з Мінскам: «Нічога страшнага не здарылася. Курс долара вырас удава. Усе купілі і цукар у крамах раскупілі. Аднам словам, усё нармальна...» Як бы вы аданлі гэту сітуацыю? Ці ва ўсіх краінах людзі аднолькава разгуюць на крызісны з'яўі эканомію?

— Вы правільна заўважылі — не самыя бедныя расіянэ. Рэакцыя на фінансавы крызіс нярэдка залежыць ад ўроўню жыцця, але не ад абсалютнага ўроўню даходаў на чалавека, а ад таго, што чалавек лінчыць для сабе прымыльным. Чаму, дапусцім, Вялікая амерыканская дэпрэсія выклікала хвалю самазбойстваў? Таму што амерыканцы прывыклі да добрабыту і высокіх жыццёвых стандартаў. Сучында выклікае не жабрацтва, а рэзкі катастрофічны зменны ў эканамічным і сацыяльным статусе чалавека. І, як правіла, выбар на карысць самазбойства з'яўляюцца заможныя людзі, якія могуць разарыць калітаральна за адзін дзень. А проста пагаршыне эканамічнага становішча ў плане сучындаў не

з'яўляецца пагрозай. У заможных людзей жыццё напоўнена псіхічнымі траўмамі, якія нам з вамі нават і не сніліся. Чаканні чалавека заўсёды апрадхваюць яго дагнненні. Калі вы зарабляеце 500 долараў, а станеце зарабляць 1,5 тысячы, то і гэта сума вас можа ўжо не задаволіць, таму што разам з даходамі вырастуць і вашы праблемы. Мільярдэрарам таксама грошай не хапае, і ад псіхічных расстройтваў церпяць жыхары нават самых заможных краін.

На маю думку, у выхадцаў з СССР ёсць пэўныя перавагі: усе, хто прайшоў праз цяжкасці перабудовы і развалу СССР, атрымалі сваёсаблівы імунітэт супраць эканамічных цяжкасцяў. І сёння ім прасцей адаптавацца да часовых праблем, чым тым жа еўрапейцам, якія адчуваюць сябе надзвычайнікамі.

— На прайшоўшым у Давосе эканамічным форуме прагучала меркаванне, што сусветная эканаміка магла б развясціцця цяперашняга фінансавога калапсу, калі б фінансавыя інструменты былі прыдуманы жанчынамі. Жанчыны больш асіярожныя і не ўзялі б на сябе тых рызык, якія разбурылі фінансавую сістэму. Усё таксама меркаванне, што крызіс узнік і развіваецца як вірусная хвароба: ён расце і шырыцца на глебе чутка, плётка і страхаў. Прычым да дэпрэсіўнага самагінпазу схільныя не толькі хатнія гаспадыні, але і палітыкі, і бізнесмены, і прэзідэнты... Як вы мяркуеце, чаму ў многіх еўрапейскіх краінах міністрам абароны з'яўляецца не проста грамадзянская асоба, а яшчэ і грамадзянін прыгожай паловы чалавецтва? Таму што жанчыны больш асіярожныя і менш агрэсіўныя. Яны ніколі не стануць рабіць тое, што можа ім пагражаць і не стаць ужо ўважца ў рызыкаўныя аперацыі. Дарэчы, жанчыны лепш за мужчын пераносяць страс і ў хутчэй уключваюцца механізмы адаптацыі.

Маргарэт Тэтчэр калісьці сказала, што 90 працэнтаў таго, чаго мы баімся, ніколі не здараецца. Што мы назіраем сёння? Яшчэ нічога катастрофічнага не здарылася, але нервы ўжо напружаны да немагчымасці. Да таго ж дзейнічае псіхалогія нашоўу. Чаму ўсе кінуліся ў першы студэнцкія дні ў крамы скупляць складанабытавую тэхніку? Гэтыя

ДРУГОЕ СЭРЦА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
 На сёння ў РНПЦ «Кардыялогія» падрыхтаваны 6 хірургаў, 6 анестэзі-ёлагаў-рэаніматологаў, іншых спецыялістаў, здольных ажыццявіць наступныя аперацыі па перасадцы сэрца. «Наша задача — ажыццявіць перасадку па неабходнасці, — кажа Юры Асташкевіч. — Ёсць донар — аперацыя павінна быць выканана. Спачатку гэтым будзе займацца вузкая кола спецыялістаў».

Трансплантцыя аргану ажыццяўляецца на падставе адпаведнага закона, прынятага ў 2007 годзе. Ён заснаваны ў першую чаргу на прызумцы згоды. Арган забіраюцца ў выніку канстатацы смерці чалавека, а менавіта смерці галаўнога мозгу. Калі чалавек не заявіў адмовы ад трансплантцыі, яго органы могуць быць донорскімі. Гэты закон, які лічыць кардыяхірургі, дае вялікі туршок развіццю трансплантцыі аргану ў краіне. Так, за мінулы год было праведзена 14 трансплантцыі печані і звыш 70 — ныркі. Нагледзячы на тое, што перасадка ныркі ажыццяўляецца не першае дзясцігоддзе, менавіта закон даў падставы гаварыць пра канкрэтны колькасць зганадных аперацыі.

— У працэсе стварэння ліста чакання рэцыпіентаў мы сутыкнуліся з праблемай, з якой сутыкаюцца ў такіх выпадках ва ўсіх краінах, — кажа Юры Асташкевіч. — Як правіла, у пацыентаў з парушэннем функцыі сэрца назіраюцца парушэнні ў рабоце печані, ныркі і лёгкіх. Таму наступным этапам нашай работы будзе стварэнне сумеснай з пультыма-аагама і анкаагама праграмы, у межах якой мы зоймемся трансплантцыяй лёгкіх, а потым — перасадкай лёгкіх і сэрца ў комплексе...
Святлана БАРЫСЕНКА.

ТРЫ АХВЯРЫ

дарожна-транспартных здарэнняў у Гомельскай вобласці. І ва ўсіх выпадках невядома, хто стаў заліччым. У Рэчыцкім раёне побач з вёскай Баршчоўка была намураць збіта стаяла жанчына, якая ішла па вёску руку па краі праезнай часткі. У гэты ж дзень у Добрушскім раёне вечаарам на 25-м кіламетры аўтадарогі мжжа Расіі — Гомель — Кобрын невядомыя вадзіцель наехаў на жанчыну, якая рухалася па абочыне ў супрацьным напрамку. 12 лютага ў Буда-Кашалёўскім раёне калі паўночы на аўтадарозе Мінск — Гомель яра прыльнуў Крэйсўскі вёзніцдзе невядомы мужчына з цялеснымі пашкоджаннямі, характэрнымі для ДТЗ. Супрацоўнікі Дзяржаўтінспекцыі будуць удзячнаы ўсім, хто дапаможа ў вышукі заліччымцаў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

КУП «Мінскай абласной центр учета недвижимости» (УНП 690324015) по поручению Тесновского сельисполкома Столбцовского р-на

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН
 по продаже земельного участка в частную собственность граждан РБ для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома на хуторе Петрово, площадь участка 0,2217 га, кадастровый номер 625485406101000013, имеются сети электро-снабжения, начальная цена — 48 770 руб. Задаток в сумме — 48 000 руб. перечисляется на р/с 3012020200010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк», г. Минск, МФО 153001357, УНП 690324015, КУП «Минский областной центр учета недвижимости». Победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона внести плату за земельный участок, возместить расходы, связанные с подготовкой документации в сумме — 1 380 508 руб. Все желающие могут ознакомиться с документацией и земельным участком. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится в 17.03.2009 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 11.03.2009 г. до 17.00 по вышеуказанному адресу.

Контактный телефон (8 017) 224 61 36. Наш сайт в интернете: www.rlt.by.

людзі сталі ахвярамі ўсеагульнай панікі: усе пабеглі і я пабег. Але праз нейкі час яны ачомаліліся і зра- зумелі ўсё бессэнсоўнасць сваіх чынаў... Псіхалогія нашоўу пэўна не небяспечная ў сацыяльным плане з'ява. Чалавек у нашоўу страсе сваю індывідуальнасць, у яго знікаюцца крытычныя здольнасці, ён бяздумна капіруе паводзіны іншых. Я лічу, што сёння вельмі многія «інфекцыяваны» вірусам крызісу. Крызіс жыве галоўным чынам у нашых галовах. І гэтыя трывожныя чаканні моцна дэфар- муюць і сацыяльнае жыццё, і эканоміку краіны.

— Раман Аляксандравіч, па ўсім бачна, што крызісны з'яўі ў эканоміцы наўрад ці будзе хутка пераадолены. Пра- райце, як адаптавацца да крызісу?

— У кожным з нас закладзены псіхалагічныя механізмы, які да- звальваюць справіцца са страсам. Але запас антыстрасавыя трыва- ласці ў кожнага чалавека свой аса- бісты, як і рэакцыя на страс. Адзін, напрыклад, кажа, што ён нічога не хоча ведаць пра крызіс і такім чы- ном выйскае крызіс са сваёй свя- натомаці. Другі туд жа праецоўны сітуацыю на іншых, і калі ў яго па- цярківацца, чаму яго задавальняе та- кама маленькая зарплата, то ён ад- кажа, што яго зарплата не меншая,

— У ісё ж такі не ўсе, на- пэўна, могуць абысці без дапамогі спецыялістаў. Як могуць працягваць стрэса- залежныя расстройствы?

— Псіхазамцыянальны стрэс уздзейнічае на

Урокі эканоміі даюць вопытныя дрыбінскія гаспадыні

Наталля Самохіна і Таццяна Казакова — жыхаркі раённага цэнтру Дрыбін. Абедзве жанчыны — шматдзетныя маці, і маюць вялікі вопыт вядзення хатняй гаспадаркі. Праўда, лад жыцця ў іх розны: гараджанка Наталля жыве ў шматпавярховым доме ў цэнтры Дрыбіна, а Таццяна — у сваёй хаце на ўскраіне, з сялянскай гаспадаркай. Кожная з іх падзялілася сваімі актуальнымі меркаваннямі пра эканомнае жыццё.

НАТАЛЛЯ: «Набываць з заробку муку і крупы, а ў астатнім сумвяраць патрэбы і магчымасці»

Магіляўчанка трапіла ў Дрыбін па размеркаванні вышлішча культуры. Стала працаваць, пайшла замуж, нарадзіла дваіх дзяцей. Аднак маладая сям'я не справілася з рознагалоссямі, і жанчына стала маці-адзіночкай. Праз пяць гадоў Наталля пазнаёмілася з Сяргеем. Сяброўскі ланцужок па волі лёсу прывеў да сустрэчы ў гасця, і завяршылася яна шлюбам. Цяпер суужэнцы выхоўваюць чатыры дзеці. Усе дзеці называюць Сяргея бацькам.

Наталля САМОХІНА: «Будзем карміць, гадаваць і караскацца».

Тры тыдні таму 34-гадовая Наталля Самохіна нарадзіла дзяткучыку Вераніку. Немаўля патрабуе ўвагі маці кожную хвіліну. Таму маці размаўляе і адначасова люляе, пераапрапае і корміць маляў.

Сям'я жыве ў трохпакатковай кватэры. Мэбля і тэхніка — на месцы. Наталля гаворыць, што набыць патрэбныя рэчы ўдалося дзякуючы крэдытам.

— Адзін выплациш, другі бярэш, — тлумачыць яна метадам. — Таму што адкасіць жывымі грашыма немагчыма. Калі нешта патрэбна, а купіры недзе ляжаць, то абавязкова дастанеш іх са схованкі. Толькі напярэдні нараджэння дачкі мы аддалі апошні крэдыт за мэбле. Гэта вельмі добра, бо сёлета нашы даходы будуць меншыя і даведзца эканоміць.

Сяргей, які працуе ў даражэнска-будуўчай арганізацыі, папярэдзіў пра магчымае памыжненне прымальных. Замест паўнаважанага заробку Наталлі — сціплыя «дакрэтыя». Аліменты першага мужа на дзяцей — таксама невялікі грошы. Прыбыткі сям'і да ранейшага ўзроўню не дацягваюць, а выдаткі на жыццё павялічыліся.

— Усюды гавораць пра цяжкія крызісны год, — уздыхае гаспадыня. — Усё адбылося неяк маладкава, што ўсе дасюль не могуць апрытомнець. Да Новага года было спакойна і стабільна, а пасля — рэзкае падзенне рубля і рост цэнаў. Напрыклад, цэны на паперысы выраслі адчувальна, працінула на 30. Бес паперысаў цяпер ніводна маладая маці не працявае, але я імкнусь выкарыстоўваць іх толькі на ноч. Што ж, будзем эканоміць і спадзявацца, што выкараскаеся.

Жанчына адразу прызнаецца, што зусім не з'яўляецца ўзорам эканомнай гаспадыні. Хутчэй, яна з'яўляецца спецыялістам у справе абмежавання патрэб рэальнымі магчымасцямі.

«Трэба стрымліваць свае жа-

данні, — раіць яна. — Нават калі будзе больш грошай, іх усё роўна не будзе хапаць. Ніколі не бывае дастаткова, таму што аўтаматычна з узроўнем жыцця павялічваюцца патрабаванні. Калі ў мяне грошы ёсць, я іду і набываю патрэбную рэч, а калі няма — не сумую і спрабую вырашыць.

Любой гаспадыні вядомыя выпадкі, калі перад заробкам — некалькі тысяч рублёў у сямейным кашальку. Як кажуць, толькі на хлеб. Менавіта ў такіх выпадках вырастае запатрабаванне ў лепшыя грашовыя дні.

Парада Наталлі Самохінай: з заробку адразу набыць муку, крупы, алёў, макарону, цукар. Калі ёсць магчымасць, то таксама рыбу, мяса і курэй. З такім харчовым запасам любая грашовая праблема для сям'і не стануць катастрофай. Жыхары беларуска-расійскага памежжа робяць вялікія закупы ў Расіі, дзе харчы на аптовых рынках каштуюць танней, а тамтэйшай зніжкі здараюцца большымі за айчыныя.

Каўбасу Наталля набылае зрэдку, таму што лічыць яе за нятанны ласунак, які хутка з'ядаецца, але мае мала спажывальных рэчываў. Фірмовая стравя Самохіных — гэта плёў. Мясца і рыса са спецыямі — гэта смачна, сытна і вялікай каштоўнасці — «качанніцы» хапае вялікай сям'і на некалькі дзён.

Наталля лічыць, што трэба працеі глядзець на праблему адзення і набываць яе па кішкі. Шматдзетныя сям'і атрымліваюць змежонку гуманітарную дапамогу, і добрыя стору пераходзяць у спадчыну ад старэйшых да малодшых дзяцей. Праблема звычайна ўзнікае ў падлеткаў, якім хочацца быць сучаснымі і не горш за іншых. У такіх выпадках, вучыць Наталля,

трэба абмяжоўвацца адной-дзвюма моднымі рэчамі, а не запяўняць усю шафу.

Праўда, цяпер жаданні моладзі не абмяжоўваюцца толькі адзеннем: мабільныя тэлефоны, камп'ютары, розныя электронныя цацкі каштуюць нятанна. Наталля вучыць сваіх дзяцей: калі ёсць грошы — маем, калі няма — трэба вучыцца, працаваць і зарабіць самім.

Тым не менш, старэйшыя дзеці Самохіных маюць камп'ютар, і мабільныя тэлефоны. Дарослыя разумеюць інтэрсы падлеткаў, нават калі самі даводзіцца абмяжоўваць свае патрэбы.

— Год толькі пачаўся, і мы хутчэй адчулі толькі павысе крызісу і мае перасцярогі з гэтай нагоды, — прызналася Наталля. — Але мяркую, што даведзца развітацца з аўтаматэлем, які мы ўзялі прыватным чынам з разліковаму. Трэба плаціць 100 долараў штомесяц, а сёння гэта ўжо іншыя беларускія грошы. І хоць вялікай сям'і аўтаматэлем вельмі патрэбна, але я разумею, што нерэальна атрымаць усё, што хочаш.

— Бульба і гародніна — свае, мяса ды сала, яйкі ды курэй — свае, малочныя прадукты — усё свае, — распавядае Таццяна пра перавагі гаспадаркі і ўзгадвае жоўтае масла, якое цяжка знамацца на блуку.

— Мы самі робім масла, смятану і тварог. Таму мы ніколі не будзем галодныя, але і папрацаваць даводзіцца.

Карова, пароскі і курэй патрабуюць догляду. Улетку ўсе дзеці

ТАЦЦЯНА: «Гаспадарка дапаможа пракарміцца за любых крызісам, а бліны ды яйкі — першыя харчы ў вялікай сям'і»

Таццяна Казакова: «Самае галоўнае — жыццё і здароўе дзяцей».

Днямі Таццяна Дзмітрыёна Казаковай споўніцца 41 год! У яе 7 дзяцей — 6 дачок і адзін сын. Малодшай, Юліі, яшчэ няма і двух месяцаў.

— А ў маёй маці было 13 дзяцей! — усміхаецца здзіўленым пытаннем шматдзетная маці. — І нават калі мы ўсе разам збіраемся ў якае, усё роўна падаецца, што яшчэ мала народу.

Таццяна — магіляўчанка, працуе на заводзе «Электрарухавік». У пратэстанцкай царкве яна пазнаёмілася з будучым мужам

выходзяць на прапоўку градаў і нарыхтоўку кармоў. Таццяна кажа, што яе шматдзетная сям'я не вельмі спадзяецца на дапамогу збоку, а ўсё болей на ўпэняныя рукі і цяры розны розум. Жыццё прымушае эканоміць: нягледзячы на ​​знешні матэрыял — у хаце 7 жанчын і 2 мужчынаў, муж трымае фінансы ў сваіх руках, а жонка сваёй галоўнай задачай лічыць справядлівасць.

Яна ўсё дзеліць роўна на ўсіх, каб кожны быў задаволены сваім кавалкам. У сям'і Казаковых такім

чынам дзеліцца абсалютна ўсё: і бацькі атрымліваюць асалоду ад сваёй долі цукерак, пачынаюць альбо заморскай садавіны. Праўда, з шырокага асартыменту вітаміннай прадукцыі Таццяна ўсё ж аддае перавагу яблыкам — яйкі і больш танныя, і карысныя.

Акрамя гэтага, улетку ўся сям'я адраўляецца на нарыхтоўку дароў лесу, у першую чаргу ягад — чарніц і суніц. Таццяна варыць сунічны варэнне і замарожвае яго, якія ўзімку з тварогам — галоўны карысны ласунак.

Увогуле маці вучыць сваіх дзяцей ёсці ўсё, што даюць, а не «круціць насамі»: ранняй — макарона з мясам і чай, у абед — борш, бульба з катлетами і салатка з капустаў, увечары — аўскана альбо амлет з малаком. Пражкі, белышы альбо чабуркі таксама уваходзяць у меню і п'яццца, каб усё было сытна, у прамысловых колькасцях.

Нават калі грошы скончыліся зусім і нават на хлеб няма, добрая гаспадыня не згубіцца — яе вырабуюць бліны. Не бульбяныя драпікі — бо змучаешся дзеці ў бульбу на вялікую сям'ю, а бліны з мукі, якой патрабуецца на адзін раз з паўкілаграма.

Рэцэпт бліноў ад Таццяны: малачана сыравка альбо сыраватка (яе трэба крыху нагрэць), мучка, яйка, цукар і соль. Усё гэта змяшаш. Калі сумесь густая — атрымаюцца ладкі, калі больш вадкая — бліны. Прама перад смажэннем дадаць соды. І на гарачую патэльню.

Галоўныя выдаткі шматдзетнай сям'і — не харчовыя і не камунальныя, як у горадзе, а на адзенне. Асене-зімовы гардэроб каштуе шмат: боты ды курткі для дзяцей — проста сезоннае разарэнне. І калі адзенне могуць перадаць у складчыны сваякі і сябры — а дзеці Казаковых у гэтым не перабольваюць, то абутак даводзіцца закупляць партыямі.

У эканамічнай праграме Казаковых ёсць вялікі артыкул эканоміі: ў гэтай сям'і алкаголь — падкатэгарычная забарона. Здароўя харчаванне і лад жыцця дапамагаюць эканоміць на леках: хва-робы не прыстаюць.

Яшчэ адзін сямейны прынцып — не пабычаць грошы. Крадчыні, якімі шырока карысталіся беларусы апошнімі гадамі, Казаковы лічаць хіба: яны абыходзіцца тым, што маюць. А што маюць — не траціць адразу, а эканомна расцягваюць.

Праўда, за грашма Таццяна раіць не забывацца пра душу: памятаць, што самае галоўнае ў жыцці — гэта жыццё і здароўе дзяцей. А што датычыцца цялеснага, то будзе ёсць — і дзіўку Богу.

— Я ўвогуле мала ведаю пра крызіс, — прызнаецца шматдзетная маці. — Я жыву за мужам і гадую дзяцей. Мы спадзяемся на літасць Божаю і на сваю гаспадарку.

Ілона ІВАНОВА, Дрыбінскі раён.

Тры Скрыпкі паміж трох азёр

Ляшчынскія гаспадары прапануюць актыўны адпачынак з вясковым каларытам

Праехаць міма гэтай сядзібы і не прыпыніцца проста немагчыма. Спачатку ўвагу прыцягвае незвычайны плот — дошкі накладзены адна на адну быццам рыбіна луска. Так рабілі яшчэ ў даўнія часы, адметную тэхналогію цяпер рэдка дзе ўбачыш.

Пасярэдзіне — вялікая брама, якую гаспадыні гаспадары ахвотна расчынаюць перад гасцямі. Не стрымайся і я, тым болей, што цікава было пазнаёміцца са Скрыпкіма — такое ў людзей самабытнае прызвішча. На падворку сустраў бацьку Дзмітрыя Віктаравіча з сынам Антанам. Яны толькі што вярнуліся з рыбалкі, напэўна, удалай, паколькі настрой ў абодвух быў выдатны. «А вы заходзьце, калі цікава, — запрасілі Скрыпкі, — самі ўсё пабачыце». Ну як тут адмовішся?

Дзмітрый СКРЫПКА заўжды рады гасцям.

Пяць хутароў

Скрыпкі ў гэтым кутку Нарачанскага краю жылі спрадвеку. Праўда, яшчэ паўстагоддзя таму гаспадарылі яны на хутарох — гэта за некалькі кіламетраў ад Ляшчынска. Пачынаў тут разгортвацца жыццё праддэд Дзмітрыя Віктаравіча. Продак меў шмат зямлі і лесу. Калі прыйшоў час, то ўсё сваю гаспадарку ён падзільў паміж дзецьмі — на сем частак. У выніку кожны апроч зямлі атрымаў па некалькі дзясяткаў гектараў лесу. Так што ў Жолгах былі моцныя гаспадары, якія свай дабрабыт стваралі ўласным малазём.

— Наша сям'я жыла побач з дзедам Вінцом, — узгадвае Дзмітрый Скрыпка. — Непадалёк — цётка Аўдося, цётка Волка і цётка Юстына. У кожнай сям'і быў свой хутар, але жылі вельмі дружна, дапамагалі адзін аднаму. Пасля, у пачатку 1960-х, нас слялі сюды. А цётка Юстына да канца жыцця жыла на хутары — засталася там, прычышчана не пераехала.

На старых мапах пачатку XIX стагоддзя Ляшчынскі рэчыц не пазначаны. Затое ў гэтым месцы можна адшукаць населены пункт з цікавай назвай Пшчы. Тое паселішча знікла, а вась назва засталася — месціны дагэтуль адну з частак Ляшчынска так абазначаюць. Бадай што цяперашняе вёска ўзнікла пасля перасялення людзей з хутароў. Яна адносна маладая, і мае ў даўнімі традыцыямі, паколькі людзі тут жылі вельмі даўно. Праўда, да пэўнага часу паасобку — кожны сваёй сям'ёй. Калісьці гэта была даволі вялікая вёска — хат і зараз засталася многа, але не ў кожнай стала жывуць людзі.

— Апошнім часам адбываецца трансфармацыя вёскі ў нейкую новую форму, — лічыць Антон Скрыпка. — Дамы застаюцца, людзі і набываюць, каб улетку прыязджаць сюды адпачываць. У такім вясковым месцы, як тут, кінуты хат проста не можа быць. Людзі сталіся ад асфальту і час ад часу хочучь мець магчымасць збегчы ад цывільнага ў глыбінку. Нахай ненадоўга, аднак пабыць у цішыні і спакоі, змяніць рытм жыцця.

Родную сядзібу Скрыпкі заўжды даглядалі, але жылі і дасюль жылі ў Камароў. Дзмітрый Віктаравіч працуе ў мясцовай школе загадчыкам гаспадарчай часткі, яго жонка — настаўніца рускай і нямецкай мовы, выкладае ў Камароўскім сельскагаспадарчым ліцы і Свірскай СШ. Антон і яго старэйшы брат Дзясні пасля заканчэння школы падаліся ў сталіцу. Здавалася, усё рэалізавалася па звычайным «сцэнарыі», як і ў іншых сям'ях. Так і было да нядаўняга часу, пакуль Скрыпкі не вырашылі распацаць сваю справу менавіта ў роднай вёсцы — невялікай Ляшчынска, дзе засталіся лічаныя хатары. Яны аформілі дакументы і зарэгістравалі аградзібу «Тры Скрыпкі». Першая Скрыпка — Дзмітрый Віктаравіч, другая — яго старэйшы сын Дзясні, а трэцяя — маладошчы Антон. Жанчыны ім, безумоўна, ва ўсім дапамагалі, але адказнасць, які заўсёды было, — на мужчынах.

Прапалі ты мне лазню па-чорнаму...

Скрыпкі мяркуюць стварыць традыцыйную сялянскую сядзібу. Таму адпаведным чынам абудавоўваюць падворак. Каля брамы — яшчэ даволі моцная пуця. Яе плануець рэканструаваць, тады будзе добрае памяшканне, дзе можна размясціць вялікую кампанію, наладзіць танцы. Захаваўся стары склеп, у якім захоўваюцца хатнія прысмакі. З хутара перавезлі лазню — у будынка амаль стагадовы «ўзрост», але авярыйным яго ну ніяк не навадзеш. Зроблены з круглых нечасаных бярвенняў і выглядае вельмі дыхотна. Гаспадары спадзяюцца, што лазня яшчэ не менш чым стагоддзё прастаіць.

Цяпер Скрыпкі лазню даводзіць да ладу. Напрыклад, мінулага года яны ўзялі льготны крэдыт на развіццё аграгатурызму і паспелі закупіць будаўнічы матэрыялы. У лазні плануець стварыць сямія сучаснага ўмовы — з пакоем для адпачынку, санвузлом. Каб гэты маглі быць вольны час з прывычным камфортам. А ў найбліжэйшай перспектыве Скрыпкі прапануюць турыстам і ўвогуле эксклюзіўны варыянт. Непадалёк ад падворка засталася старая лазня, якая прапальваецца па-чорнаму. Руінаваць яе абавязліва гаспадары не маюць намеру, а мяркуюць аднавіць. Каб аматары лазні мелі магчымасць папарыцца, як у бальніцы. Напэўна ж, знойдуцца такія ахвотнікі.

Летась у нас адпачываў госьць з Каліфорніі. — узгадвае Антон Скрыпка. — Гэты чалавек казаў, што стаміўся ад гатэляў і доўгі час марыў адпачыць ме-

Антон СКРЫПКА марыць аднавіць традыцыйны сялянскі побыт.

навіта ў такіх умовах, далей ад цывільнага. Ён нават у прыбральню на вуліцу хадзіў. Але гэта не значыць, што наша прапанова будзе абмежавана выключна такімі «дзікімі ўмовамі». Павінен спалучацца самы сучасны сэрвіс з самабытнасцю.

Антон кажа пра гэта сапраўды з веданнем справы, паколькі ўжо не першы год займаецца турызмам. Цікава, што ў свой час хлопец закончыў Мінскі педагагічны ўніверсітэт і атрымаў спецыяльнасць «настаўнік матэматыкі, фізікі і інфарматыкі». Пасля вучыўся ў магратуры, а цяпер займаецца ў Вільнюсе па праграме «Турызм і культурна-спадчына». Таму на сваёй вясковай сядзібе смела можна прымяняць тэорыю на практыцы. Есць хата, абудавоўваюцца лазня — ужо можа пачынаць.

— Я не разумею, калі бану ў газетак аб'явы кітаўту «здаецца дом — 150 долараў у суткі», — кажа Антон. — Асобныя і гэта сільныя лічбы аграгатурызма. Ад чаго церпіць сама ідэя, губляецца сэнс. Звычайна я праваю паралель з Аўстрыяй. Там ёсць вельмі самабытныя рэгіён Ціроль, дзе цяпер самыя дарагія гарналыжныя курорты. Там усё пачыналася, можа, гадоў сто таму, калі горцы будавалі гатэльчы, каб прымаць гасцей. Яны перадалі сваю справу дзецім і ўнучкам, тыя яе развілі, пашырылі і цяпер ганарыцца тым, што прымалі продкі. Напэўна, нешта такое падобнае магчыма і ў Беларусі. Калі мы спрабуем разгарнуць у глыбінку, забраць тут грошы, то павінны паважваць вёску, аднаўляць традыцыі бацькоў і дзядоў. Думаю, продкі падтрымалі б такія пачынанні.

Востраў каралевы

Скрыпкі мэтаанакіравана крок за крокам аднаўляюць былы сялянскі побыт. Насупраць падворка праз вулічку ладны кавалек зямлі — стары сад. Гэтыя палеткі ўвесну плануець распрацаваць, каб пасадзіць усё неабходнае — бульбу, гародніну, зеляніну. У Камароў ёсць прызядзібны ўчастак, але для таго, каб сур'ёзна займацца гаспадаркай, трэба абмяжоўваць менавіта ў Ляшчынска.

Цікава, як змянілася хата, калі ёй вярнулі першапачатковае натуральнае аблічча. Са сцянаў знілі 11 слаўб шпалер і ўсё наўкола ператварылася. Старое дрэва літаральна выпраменьвае станючую энэргетыку, якую ўвабрала за доўгія гады. У цэнтры хаты — печ, які і павіна быць. Гэта хатні ачаг, які дзе цяпло, у ім гатуюць вельмі смачную ежу. Адрэзаннем старажытнага рэцэптаў займаецца жонка Дзмітрыя Віктаравіча. Жанчына сама пячэ хлеб, гатуе драпікі, калдуны, змятае дранку з сала, варыць гарбузоўную кашу і спажае чаго іншага. Нядаўна яна асвоіла такі сваясаблівы «мікс» мунчых бліноў і драпікаў — гасцяма калі падаюць, то яны здзіўляюцца: маўляў, што за стравя такая?

У печы ўсё смачна атрымліваецца, нават самыя простыя стравы. Такія цяпер рэдка дзе пакаштуеш, ад таго і ядуць госьці так, што ажно за вушамі трашчэць. Усе прадукты ў Скрыпкаў з уласнага ўчастка. Хіба толькі каровы не трымаюць, таму малако загадыд замяўляюць у суседзях, таксама як і смятану, масла, тварог. Так што «крамная» тут няма практычна нічога. Магчыма, у далейшым госьці пры жагданні змогуць нават прайсці «майстар-клас» па прыгатаванні вясковых страў.

Заўсёды вельмі добра сабрацца разам за сталом, нетаропка пасядзець за прыемнай размовай побач з драўлянымі сценкамі, сапраўды адчуць свае карані. Пасля на выбар можна будзе ўладкавацца на сенніку на печы, адлучыць на драўляным ложку ў суседнім пакоі альбо падняцца на мансарду. На другім паверсе будзе сучасны інтэр'ер, так што госьці адразу заўважаць кантраст паміж рознымі эпохамі. Раскідані ў Скрыпках вельмі прымальныя: 10 долараў у суткі (з харчаваннем — 15).

Вясковы лад жыцця — заўсёды актыўны, звычайна на гаспадарчыя месціны ад цёмнага да цёмнага завіваюцца. Асабліва ўлетку. Зрамуецца, на аграсадзіце для гасцей раскладу крыху іншы, аднак «энергічны» накірунак застаецца. Неадрама слоган Скрыпкаў — «актыўны адпачынак з вясковым каларытам». Сядзіба размешчана ў маляўнічых месцінах, паміж трох азёр — Нарач, Мядзель і Кузьмінчы. Апошняя два вадасховішчы карыстаюцца попытам, паколькі тут больш спакійна. На Нарачы падчас сезона мавсавага адпачынку даволі шмат людзей. А, да прыкладу, на Мядзелі гасцям менш, але «фішак», напэўна, можа і больш. У гэтым возеры шмат астравоў, на адным з якіх было паселішча жалезнага веку.

У свой час тут стаяў замак Бонку Сфорцы — польскай каралевы, старажытныя падмуркі і дасюль захаваўся. Таксама на Мядзелі проста шуюкноўна рыбалка, але ж скарэты лоўлі трэба ведаць. Напрыклад, на гэтым возеры добра бярэцца краснаперка. А на Кузьмінчы шмат ракуў, кажуць, што яны нават у вялікай маразы не застываюць.

Так што са Скрыпкіма дакладна не засумуеш, можа добра адпачыць, набрацца станючых эмоцый. Што ў наш час, пагадзіцца, ужо няма. Напэўна, гэты край сапраўды валодае нейкім магнетызмам, бо як толькі адсюль ад'язджаеш, то ўжо марыш пра тое, каб наведвацца сюды яшчэ.

Мікалай ЛІТВАЎ, Мядзельскі раён. Фота аўтара.

ЗАПАСАЎСЯ МІЛІЦЫНЕР У ЗЛАЧЫНЦЫ

Гаворка пойдзе пра былого міліцынера-вадзіцеля Веткаўскага ўзвода па ахове тэрыторыі радыёактыўнага забруджвання, які зараз знаходзіцца ў спадчым (заключы) службовай пэнамоцыі ў асобічым інтэр'есе, са студзеня 2007 па кастрычнік 2008 года займаўся неаформленай прадпрыемна-лічковай дзейнасцю. А менавіта: на названай тэрыторыі разам з некалькімі злымыснікамі займаўся нарыхтоўкай металалому і рэалізоўваў яго ў суседняй Расіі.

РАБАЎНІК

У гандлёвы павільён пагранічнага «Пасчатка», што ў Камянецкім раёне, увабраўся рабаўнік каля чатырох гадзін раніцы. Сілай ён спрабаваў адабраць вырочку з касы, але прадавец супраціўляўся і выклікала міліцыю. Наряд затрымаў жыхара суседняй вёскі 1987 года нараджэння.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ. Яна СВЕТАВА.

ЖЫЦЬ ЛЁГКА — ЦЯЖКА ДАЖЫВАЦЬ

Сацработнік з Маладзечна Святлана Башаркова не шкадуе сваім, каб палегчыць старасць сямі падпечычым.

— Мая мамка прыйшла! — радзюцца 70-гадовая бабуля. — Я маецца, Фёдаруша? Ці добра спалі? — пытаецца напалоў маладзейшая за пенсіонерку «мамка», спрытна выслігваючы з моднага кароценькага кашушка. Пакуль бабуля скардзіцца на высокі ціск, яна дастае з элегантнай дамскай сумачкі хатнія тапікі, на тэрыраваным рухам насоўвае іх на ногі і разам з пакетамі, поўнымі прадуктаў, спяшаецца да кухоннага стала, непрыкметна праводзячы далоняў па паліцы — правярае, ці трэба быць уборку.

Яе кінуць «мамкай», Святлычкі, а найчасцей — Светкай, бо сваёй жывасцю, рухавасцю і вяселасцю жанчына сапраўды нагадвае школьніцу. Але як бы ні называлі, усё дзевяць падпечычым — воесім бабук і адзін гумарыст-дзед — аднолькава яе чакаюць. Святлана Башаркова — адзін з лепшых сацработнікаў тэрытарыяльнага цэнтру сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва горада Маладзечна.

«Гэта работа не для вас: вы занадта добрая»

Калі шчыра, я ледзь не адмовілася ад задумі стаяць у пару да сацработніка, падлічыўшы, у колькі мне даведзца працягчыцца. Справа ў тым, што Святлана прывыкла пачынаць сваё працоўны дзень нават раней, чым таго патрабуе працоўны дагавор. Ведаючы, што яе падпечычкі Соф'я Васільеўна таксама «жаўранка», яна стараецца зазірнуць да яе а палове воесьмай, каб пагутарыць крыху болей, чым дазваляе графік.

— Я нават з роднымі не заўсёды магу так пагаварыць, як з Васільеўнай, — прызнаецца Святлана. — Давяраю ёй свае сямейныя таініцы, а яна ў адказ на шырасць не раз дапамагала мне парадамі.

Тое, што адносіны паміж жанчынамі амаль сваяцкія, заўважа

Пералік платных медыцынскіх паслуг зацверджаны ў Беларусі

Савет Міністраў Беларусі зацвердзіў пералік і палажэнне аб парадку аказання платных медыцынскіх паслуг грамадзянам нашай краіны дзяржаўнымі ўстановамі аховы здароўя. Такое рашэнне змяшчаецца ў пастанове Савета Міністраў «Аб аказанні платных медыцынскіх паслуг дзяржаўнымі ўстановамі аховы здароўя» № 182, паведамлілі карэспандэнты БЕЛТА ў Апараче Саўміна.

Згодна з дакументам платныя медыцынскія паслугі з'яўляюцца дадатковымі да гарантаванага дзяржавай аб'ёму бясплатнай меддапамогі і аказваюцца грамадзянам Беларусі дзяржуставамі аховы здароўя на падставе пісьмовых дагавораў платнага аказання медыцынскіх паслуг, за выключэннем платных медыцынскіх паслуг, што аказваюцца ананімна. Пры звярочце заказчыка ў дзяржаўную ўстанову аховы здароўя для атрымання платных медыцынскіх паслуг яму прадастаўляецца інфармацыя аб пераліку гэтых паслуг, кошце і ўмовах іх аплаты, кваліфікацыі медыцынскіх работнікаў (урачоў-спецыялістаў), рэжыме работы ўстановы аховы здароўя, наяўнасці спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі) на права ажыццяўлення медыцынскай дзейнасці з пералікам работ і паслуг, якія складаюць гэты від ліцэнзуемай дзейнасці. У дагаворы, што заключваюцца паміж дзяржаўнай установай аховы здароўя і заказчыкам, вызначаюцца аб'ём і кошт платных медыцынскіх паслуг, тэрміны іх аказання, парадак разліку, правы, абавязкі і адказнасць бакоў па дагавору. Кантроль за аказаннем платных медыцынскіх паслуг, а таксама правільнасцю сплання платы за іх аказанне ажыццяўляюць Міністэрства аховы здароўя, органы кіравання акавай здароўя мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, іншыя рэспубліканскія органы дзяржаўнага ў адпаведнасці з іх кампетэнцыяй.

Згодна з зацверджаным пералікам, у **платныя медыцынскія паслугі, што аказваюцца грамадзянам Беларусі дзяржуставамі аховы здароўя, уваходзяць** касметалогія, пластычная хірургія, за выключэннем аперацый, якія выконваюцца па медыцынскіх паказчыках, нетрадыцыйныя метады дыягностыкі і лячэння, камп'ютарна электралунтурная дыягностыка, карэкцыйна зрокку з дапамогай кантактных лінзаў, пратэзаванне вачэй, за выключэннем адпаведных паслуг, што аказваюцца грамадзянам згодна з заканадаўствам бясплатна. Акрамя таго, у пералік увайшлі першасны добраахотны псіхіятрычны і (або) наркалагічны агляд на дому па жаданні грамадзяні і (або) сваякоў, сямейная псіхатэрапія, аказанне наркалагічнай, дэртмагенералагічнай дапамогі ананімна, а таксама прымяненне метадыч эмацыянальна-стрэсавай псіхатэрапіі, імплантацыі лекавых сродкаў у нарказалежных грамадзян.

Дзяржаўныя медустановы на платнай аснове могуць таксама аказаваць паслугі, якія датычацца пазбаўлення ад тытуэзалежнасці і трывожных расстройтваў, а таксама ўсе віды прафілактычных аглядаў, за выключэннем аглядаў, што ажыццяўляюцца па медыцынскіх паказчыках, прадастаўленне медыка-сацыяльнай дапамогі ў стацыянарах, арганізацыя індывідуальнага догляду грамадзян у стацыянарах пры адсутнасці медыцынскіх паказчыкаў, індывідуальна падрыхтоўка цяжарных жанчын да родуў і груднога выкармлівання дзіцяці, падрыхтоўка сям'і да партнёрскіх родуў і інш.

Пастанова Савета Міністраў Беларусі ўступае ў сілу праз дзесяць дзён з дня яе афіцыйнага апублікавання.

Лекавая падказка

НАВУКА РАСПАЗНАННЯ БОЛЮ

(Пачатак у нумарах за 6, 7, 11 лютага.)

Галавакружэнне

Большасць выпадкаў галавакружэння носяць лёгкі характар, працягваюцца кароткі час і неносяць шкоды. Часцей за ўсё гэты тэрмін выкарыстоўваюцца для апісання адчування таго, што галава ідзе кругам і здаецца, што ўсё навакол круціцца. Каб дапамагчы свайму доктору лепш разабрацца ў вашым захворванні, важна вызначыць, якую менавіта разнастайнасць галавакружэння вы перажываеце.

Дабраякаснае параксізмальнае лалачнае галавакружэнне

Кароткачасовае галавакружэнне з рэўляецца, калі вы паварочваеце галаву з боку ў бок, вярочаецеся ў ложку або рэзка глядзіце ўверх. Такія сімптомы могуць узнікнуць перыядычна.

Лабірынт

Захворванне выклікаецца запаленнем унутранага вуха, можа выклікаць галавакружэнне з ванітаваннем і рвотай. Можа адбыцца пагаршэнне слыху ў хворым вуху.

Хвароба Меньера

У дадатка да моцнага галавакружэння прысутнічаюць звон, ціск у вуху і страта слыху. Прыкметы і

сімптомы з'яўляюцца і знікаюць, і могуць паўтарацца кожныя некалькі месяцаў ці гадоў.

Інфекцыйны захворванні сярэдняга вуха

У дадатка да галавакружэння іншымі сімптомамі інфекцыі сярэдняга вуха (прыдатні атыт) з'яўляюцца боль і закладзенасць вуха.

Інсульт

Акрамя галавакружэння, іншыя прыкметы і сімптомы ўключаюць аняменне, паколванне, слабасць аднаго з бакоў цела, цяжкасці з маўленнем, раздваленне зрокавых вобразаў, слабасць мышцаў твару. Тэрмінова звярніцеся да доктара.

Транзіторная ішэмічная атака

Як правдвеснік інсульту гэты стан можа выклікаць галавакружэнне, аняменне, паколванне, слабасць у адным з бакоў цела, цяжкасці з маўленнем, раздваленне зрокавых вобразаў і слабасць мышцаў твару. У адрозненне ад інсульту прыкметы і сімптомы часовага ішэмічнага прыступу працягваюцца нядоўга і знікаюць.

Падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА. (Працяг будзе.)

Ліса і барсук былі шалёныя

Паводле інфармацыі з Гродзенскага абласнога ўпраўлення МНС, 11 лютага ў вёска Заполле Мастоўскага і Андрэўці Смаргонска раёнаў зарэгістраваны выпадкі шаленства дзікіх жывёл.

На Мастоўшчыне няпрошанай госцяй была ліса, а ў другім выпадку на адзін з вясковых двароў завітаў барсук, дзе пакусаў сабаку. Жывёлы былі знішчаныя, а экспертыза пацвердзіла факты іх шаленства.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Факт

НЯВЕСТЫ ўСЁ ЧАСЦЕЙ АКАЗВАОУЦА СТАРЭЙШЫМІ ЗА ЖАНІХОЎ

Статыстыка сведчыць: нявесты былі старэйшымі за жаніхоў у больш чым трохі шлюбавы, заключаных летась у ЗАГСе Першамайскага раёна. Усяго ж тут у 2008 годзе былі зарэгістраваны 1 524 сямейныя саюзы, у той час як у 2007-м — 1 658, паведамліла карэспандэнту агенцтва «Мінск—Навіны» начальнік аддзела ЗАГС адміністрацыі Першамайскага раёна Станіслава Макаравіч. Акрамя таго, 3-за ранняя цяжарнасці дэвалюса зніжыў шлюбны ўзрост дзевяці нявестам, а таксама аднаму жаніху, няпоўнагадовай выграніцца яюга чамалка дзіця. Дзяўчатам на момант вяселля было 16—17 гадоў, а юнаку — 17. Прыкладна трэць шлюбавы прыпала на ўзроставую групу ад 18 да 25 гадоў. Гуначу марш Мендэльсона і для пенсіянераў. Самаму старэйшаму з жаніхоў было 88 гадоў, нявесце — 75. Святлана ФРАЛЯКОВА, «Мінск—Навіны».

Краіна Здароўя

Выпуск № 4 (118)

ІНСУЛЬТУ — НЕ!

Станоўчая дынаміка зніжэння смяротнасці ад інсульту адзначаецца ў Беларусі, расказаў БЕЛТА **намеснік дырэктара па медыцынскіх часці РНВЦ нейралогіі і нейрахірургіі Геннадз СІТНІК.**

Па гэтай прычыне за 2008 год памерлі крыху больш за 12 тыс. чалавек, што на 157 чалавек менш у параўнанні з мінулым годам. У 2006 годзе падобная хвароба спасцігла 13 027 чалавек. Паказчык смяротнасці склаў 166,7 на 100 тыс. насельніцтва ў 2006 годзе і 155,5 на 100 тыс. насельніцтва ў 2007-м.

Каментуючы пытанне аб укараненні ў клініках Беларусі такога новага метаду лячэння хворых з інсультамі, як тромбаліз, Геннадз Сітнік адзначыў, што пакуль тромбаліз — рэдка практыка для беларускіх дактароў. Пры ўмове больш частага яго правядзення паказчык смяротнасці ад інсульту мог бы быць крыху ніжэйшым, аднак прымяненне метаду спалучана з м'ноствам «але».

Упершыню ў рэспубліцы тромбаліз быў прыменены ў канцы 2007 года ў Гродзенскай абласной бальніцы — з той пары 14 разоў гродзенскія дактары прымянялі гэты метаду, у тым ліку 11 разоў ў 2008 годзе. Летась падобная аперацыя былі праведзены таксама ў Мінску ў Бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі і 9-й гарадской клінічнай бальніцы — адна і пяць адпаведна.

Дырэктар РНВЦ нейралогіі і нейрахірургіі Сяргей Ліхачоў патлумачыў, што сутнасць метаду заключаецца ў хуткім уводзе ў арганізм інсультнага хворага тромбалітыкаў. «Але праблема ў тым, што пацыенты вельмі позна звяртаюцца па дапамогу — тромбаліз можа быць праведзены толькі на працягу трох гадзін пасля прыступу, — сказаў Сяргей Ліхачоў і дадаў: — Акрамя таго, тромбалізцы паказаны толькі 4 працэнтам насельніцтва». У астатніх выпад-

ках прымяняюцца іншыя метады лячэння.

Каб пазбегнуць цяжкіх наступстваў інсульту, ён параіў не зацягваць з візітам да ўрача тым людзям, якія час ад часу адчуваюць аняменне канечнасцяў, слабасць у руках ці нагах і калі яны заўважылі ў сябе парушэнне каардынацыі рухаў.

Тромбаліз — метаду аднаўлення краватку ў асудзе пры інфаркце мозгу. У асуд удзіцца дарагі прэпарат, які растварае тромб, і крвавзварот аднаўляецца.

Калі гэта інсульт...

Інсульт — гэта стан, які ўзнікае ў выніку кровацячэння ў галаўным мозгу або спынення нармальнага прытоку крывы да мозгу. Іншы тэрмін-сінонім інсульту — удар.

Калі вы думаеце, што ў вас або ў некага з навакольных інсульт, тэрмінова выклікайце «хуткую дапамогу». Гэтакаса як і ў выпадку з інфарктам, тут нельга недацэньваць кожную хвіліну. Чым даўжэй чалавек, у якога здарыўся інсульт, не будзе аказана дапамога, тым больш яму можа быць шкода, нанесеная яго здароўю.

Прыкметы і сімптомы інсульту:

- Раптоўнае аняменне, слабасць або параліч твару, рукі ці нагі, як правіла, на адным баку цела.
- Невыразнае маўленне, цяжкасці з моўнай функцыяй.
- Раптоўнае памутненне або пагаршэнне зроку, звычайна ў адным воку.
- Галавакружэнне, страта раўнавагі або каардынацыі рухаў.
- Раптоўныя моцны галаўны боль.
- Цяжкасці з глытаннем з-за страты каардынацыі.

Прыкметы і сімптомы інсульту могуць працягвацца некалькі хвілін або некалькі гадзін. Варта ставіцца сур'ёзна нават да кароткачасовых трывожных прыкмет. Таму адразу пакладзіце хворага на падшырку. Калі пачалася рвота, павярніце галаву так, каб рвотная маса не трапіла з паветрам у лёгкія. Не давайце пацярпеламу ніякай ежы і не дазваляйце піць.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Здароўе на галерцы

Кіслая капустка лечыць і сілкуе

Напрыканцы зімы, каб засцерагчыся ад авітамінозу, дыетологі рэкамендуюць налягаць на... квашаную капусту.

Хрусткая, з кіслінкай, квашаная з морквай, яблыкамі, буракамі і журавінамі, капуста была адным з асноўных прадуктаў харчавання ў нашых продкаў. І сёння яна займае важнае месца ў рацыёне чалавека. Гэта цудоўная закуска, сакавіты гарнір да мясных страў, пахкі фарш для пірагоў.

Квашаная капуста, які і свежая, надзвычай багатая на вітаміны. Так, усяго 200 г гэтага прадукту пакрываюць амаль палову дзённай патрэбы ў аскарбінавай кісласце, неабходнай для пераадолення любых інфекцый, павышэння імунітэту. Вітамін РР, які таксама прысутнічае ў капусте, прымае актыўны ўдзел у абмене рэчываў. А вітамін В 6 садзейнічае найлепшаму засваенню бялку (вось чаму капустку карысна падаваць у якасці гарніру да мясных страваў!). Акрамя таго, кіслая капуста змяшчае шэраг мінеральных рэчываў: калій, жалеза, магній, цынк і інш. А падчас браджэння яна ўзбагачаецца арганічнымі кіслотамі (малочнай, вочатнай).

Пра вартасці квашанай капусты можна расказаваць доўга. Вядома, што яна аказвае агульняўмацавальнае, супрацьзапаленчае, бактэрыцыднае дзеянне. Садзейнічае страваванню, рэгулюе кіслотна-шчолачны баланс, нармалізуе ўзровень цукру і халестэрыну. Таму асабліва карысна кіслая капуста пры парушэннях абмену рэчываў, хворым на цукровы дыябет. Калій капуста паліпае ра-

боту мышцаў, у асабліваці мышцы сэрца — міякарда. Тартраванае кіслата нармалізуе тлушчавы абмен і тым самым замаруджае старанне арганізма. Капусная клятчатка стымулюе матарыку кішчэніка, тым эфектыўна пры запорах. Калі вам трэба павысіць апетыт ці кіслотнасць страўнікавага соку, піце расол — сок квашанай капусты. Калі трэба суцішыць метабрызм — таксама выпіце некалькі лыжкаў расолу.

Што і казаць, карысць ад квашанай капусты вялікая. Аднак і за ёй вядоўца некаторыя грашкі. Напрыклад, з-за высокага ўтрымання арганічных кіслот яе не рэкамендуецца ўжываць людзям з павышанай кіслотнасцю страўнікавага соку, пры захворваннях падстраўнікавай залозы, а з-за ўтрымання кухоннай солі — людзям з гіпертаніяй, хваробамі нырач і печані.

Гаспадыням варта памятаць, што больш за ўсё вітамінаў захоўваецца ў капусте, квашанай качанамі або палавінкамі. Для падачы на стол капусту лепш не прамываць, а проста адціскаць з яе лішак расолу. Улічыце таксама, што капуста, якую дасталі з расолу, хутка страчвае пажыўны рэчывы, таму падаваць яе трэба непасрэдна перад ядой.

Салата з кіслай капустай

500 г капусты змяшчаць з 1 ст. лыжкай алею і 1—2 ст. лыжкамі цукру. Дадаць свежую або мочаныя яблыкі, нарзаныя скрылкамі, сельдзёр, брунсцы або журавіны.

Падрыхтавала **Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ.**

Ёсць пытанні? Тэлефануйце...

На наступным тыдні дзвурчыць на «гарачай» лініі Міністэрства аховы здароўя (222 70 80) планууюць:

16 лютага — галоўны спецыяліст упраўлення па ліцэнзаванні Міністэрства аховы здароўя Геннадз Мікалаевіч РЭУНОЎ.

17 лютага — начальнік аддзела медыцынскай тэхнікі Міністэрства аховы здароўя Ігар Уладзіміравіч БРОЎКА.

18 лютага — начальнік аддзела медыцынскай

абароны пры надзвычайных сітуацыях Міністэрства аховы здароўя Алег Раманавіч ПАНЧУК.

19 лютага — намеснік дырэктара Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру гігіены па навуковай рабоце Ірына Мікалаеўна ЗАСЦЕНСКАЯ.

20 лютага — галоўны спецыяліст сектара метадалогіі і медыцынскай статыстыкі Міністэрства аховы здароўя Ірына Васільеўна ПАЛОЙКА.

У графіку матчымыя змяненні.

Доктар адкажа

Не забывайцеся таксама і пра рыбку.

♦ **Паране і варанне.** Гэта два найбольш прымыральныя для страўніка віды апрацоўкі ежы: яна лёгчэй засвойваецца, у ёй лепш захоўваюцца вітаміны і карысныя рэчывы. І вы пасадзейнічаеце гэтым, калі пасоліце страву ў самым канцы прыгатавання. Дарэчы, пра спецыі і прыправы. Страўнік любіць і іх, але ў меру. Справа ў тым, што соль, перац, гарчыца, кроп і астатнія прыправы стымулююць клеткі страўніка, якія выпрацоўваюць сляную кіслоту, тым самым павышаючы апетыт. Але калі прыправу паступае больш, чым ежы, сляная кіслота пачынае раз'ядаць уласныя клеткі слізгіста абалонкі. І карысць можа павярнуцца шкодай.

♦ **Што ж любіць піць спадар страўнік?** Натуральныя сокі, мінеральную ваду без газу, травяныя чаі. Не рэкамендуецца ўжываць шмат вадкасці непасрэдна перад, падчас і пасля прыёму ежы. Выключэнне — вельмі сухая ежа. У цэлым жа за дзень неабходна выпіваць не менш як 2 л вадкасці.

♦ **Пасля смагага абеда здаваляецца...** Не, не спаць, не ляжаць, а крыху пасядзець, адпалячыць. А хвілін праз 15, каб атры-

Фота Антона КІСЕВІЧУКА

Доктар раіць

НЕ ПРЫСПЕШВАЙЦЕ НЕМАЎЛЯ Медыкі рэкамендуюць не заахвочваць паскоранае рухальнае развіццё дзіцяці

Медыкі рэкамендуюць не заахвочваць паскоранае рухальнае развіццё дзіцяці, каб пазбегнуць затым праблем з яго пазваночнікам. Пра гэта расказала карэспандэнту БЕЛТА **метады аддзела грамадскага здароўя Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Кацярына АЛЯШКЕВІЧ.**

Паводле яе слоў, калі бацькі ўсаджваюць маленькага з 3—4 месяцаў, калі ён яшчэ не паспеў умацаваць спіну поўнаем, і калі на ножкі ён устае не ў 8—9 месяцаў, як належыць, а ў 7, то могуць узнікнуць праблемы з пазваночнікам. Першыя крокі з падтрымкай (каля поручняў ложка або манежа) немаўляці трэба рабіць у 10—11 месяцаў, а першыя самастойныя крокі — у 11—12, патлумачыла спецыяліст.

Прамернае напружанне мускулатуры дзіцяці дактары называюць мышачнай гіпертаніяй — гіпертонусам. Ён можа быць раўнамерным або распаўсюджваным толькі на адну палову дзіцячага цела, што асабліва шкодна для пазваночніка і стварае глебу для развіцця скаліёзу. На думку спецыяліста, небяспека фарміравання скаліёзу ўзрастае з трохгадовага ўзросту, калі пазваночнік дзіцяці, якое расце, пачынае здваецца ўсё большыя нагрукі.

Кацярына Аляшкевіч раз'яўняла чуткі пра тое, што з добрай паставай трэба нарадзіцца. Яе можна выпрацаваць, нават калі ў дзіцяці ёсць спадчынная схільнасць да скаліёзу або ў маленства

былі праблемы з мышачным тонусам.

«Але маленькаму дзіцяці дарэмна казаць аб карысці роўнай спіны — лепш набыць спецыяльны артапедычны матрац у ложка. Калі малое спіць на мяккай паверхні, якая прагінаецца, то форма пазваночніка парушаецца», — зазначыла Кацярына Аляшкевіч. Яна параіла 2-3 разы на тыдзень вадзіць дзіця ў басейн, бо плаванне паліпае паставу, а таксама запісаць яго на масаж і навучыць практыкаваннем, якія умацоўваюць пазваночнік.

Наглядзчыца на магчымасць бацькоў дапамагчы свайму дзіцяці пазбегнуць праблем з пазваночнікам, да паступлення ў школу парушэнне паставы сустракаецца ў кожнага трэцяга дзіцяці. Сутласць дрэнна адбываецца не толькі на знешнім выглядзе дзіцяці, але і на працы сэрца, лёгкіх, страўніка, іншых унутраных органаў і нават на зрокку. «Запішыце дзіця ў спартыўную секцыю, купіце зручнае крэсла для заняткаў. Некалкі разоў на тыдзень абавязкова кантралюйце паставу — няхай дзіця стане каля сцяны без плітуса і дэкрэацыя апоры пяткамі, лыткамі ног, ягадзіцамі, лалаткамі і патыліцай», — параіла суразмоўца. Тады дзіця назаўжды замацуе ў памяці навук трымаць паставу.

Для правільнай паставы таксама карысна катацца на веласпедзе з высока паднятым рулём, страляць з лука, плаваць, ездзіць вярхом, рабіць практыкаванні каля сценкі, трэніраваць каардынацыю руху.

АЗОН СУПРАЦЬ ХВАРОБАЎ

Ніякі фінансавы крызіс не перашкаджае ўкраенанню сучасных метадыч лячэння і дыягностыкі. Вось у Віцебскім абласным скурна-венерычным дыспансэры пачалі лячэнне захворванняў скуры з дапамогай сучаснай установаў азонатэрапіі, якую набылі за 6 мільяёнаў беларускіх рублёў

— Мы першымі сярод аналагічных устаноў набылі гэты апарат, — расказвае галоўны ўрач дыспансэра Віктар Спірыдонаў. — З яго дапамогай ужо лечым хворых на псарыяз, экзэму, неймагенна кухоннай солі — людзям з гіпертаніяй, хваробамі нырач і печані.

Гаспадыням варта памятаць, што больш за ўсё вітамінаў захоўваецца ў капусте, квашанай качанамі або палавінкамі. Для падачы на стол капусту лепш не прамываць, а проста адціскаць з яе лішак расолу. Улічыце таксама, што капуста, якую дасталі з расолу, хутка страчвае пажыўны рэчывы, таму падаваць яе трэба непасрэдна перад ядой.

Перад шлюбам — да ўрача-венеролога

У школе маладой сям'і, што дзейнічае пры віцебскім ЗАГСе, з будучымі мужам і жонкай гутарыць спецыяліст па лячэнні захворванняў скуры і венерычных хваробаў.

Як паведамліў «Звяздзе» галоўны ўрач Віцебскага абласнога скурна-венерычнага дыспансэра Віктар Спірыдонаў, мэта медыкаў — расказаць маладым пра неабходнасць пачынаць сумеснае жыццё пасля абследавання стану свайго здароўя. Такім чынам вядзецца прапаганда здаровага ладу жыцця, прафілактыка захворванняў. Толькі летась у рэгіёне было заключана 9,6 тысячы шлюбавы. І да кожнага чалавека ўрачы пастараліся данесці неабходную інфармацыю. У тым ліку і папярэдзілі — наяўнасць схаваных інфекцый можа адбывацца на палавым жыцці і на здароўі будучых дзяцей.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Рэха публікацыі: погляд

ХТО ЁН, ЗНАХАР?

Прачытайшы ў газеце «Звязда» артыкул «Знахары ёсць або афіцыйна няма?», вырашыў адгукнуцца і працягнуць размову на гэту тэму. Сапраўды, ёсць яны або не? Шмат іх або мала? Хто яны? Чым яны лечаць? І як адрозніць шарлатана ад даведванага чалавека?

Паспрабуем па парадку, дэтальна адказаць на кожнае пытанне. Ёсць або не — адказ адназначны: вядома ж, ёсць!

І павінен са шкадаваннем сказаць, што іх шмат, вельмі шмат. Бо, зноў на жаль, тых, хто практыкуе або спрабуе гэты зрабіць, атрымаўшы тэкст замовы або з газет, або ад знаёмых, або нават у спадчыну, вялі

Фота Анатолія КЛЕШЧУКА.

ных тавараў, дакладней, іх паходжанне. Скажам, веерныя тэлеаскапічныя ліставыя граблі... Тайваня. Каштавалі яны ў адной з крамаў 21 170 рублёў. Няшмат будзе цяжка засвоіць? Калі ласка, у іншай краме амаль такія ж беларускія, праўда, не беларускія, прадаваліся за 7780 рублёў. Відавочна, гэта рашкі старых вазозаў. Пасля прынцыпа разнізна аб скарачэнні імпарта тавараў, аналагі як выпускаяцца ў краіне, думаемся, не будзе патрэбна іх завозіць. Як тую ж вузенькую пасадочную рыдлёўку (савочнак) коштам 5540 рублёў, паходжанне якой — Індыя. Ды і трохразовыя вілы для сена вытворчасці Расіі коштам 10 340 рублёў (або садова-агародныя за 21 680 рублёў) можна і трэба вырабляць у нас. Не той гэта тавар, які трэба весці за сотні (калі не тысячы) кіламетраў з суседняй краіны. Ці не так?

Сяргей СТАРЫНАЎ.

ад часу нешта трэба і дакупіць. Найперш такі расходны матэрыял, як плёнка для цяплиці ці парнікоў. У краме «1000 дробязяў» яна (рукаў, шырын 1,5 метра, таўшчыня 120 мкр, Барысаў) прадавалася па 2260 рублёў за пагонны метр.

Самі невялікія зборныя пластыкавыя парнічкі бачыў у ЦУМе па цене ад 38 560 да 74 370 рублёў у залежнасці ад памеру (усе — айчынным).

Тут жа плуг-акучнік вытворчасці «БелАза» прадавалі за 94 360 рублёў.

Айчынная пластыкавая лейка на 8 літраў прадавалася ў краме за 10 740 рублёў, на 10 літраў — за 12 190. У гаспадары бдзе апырсквальнік — няк. Добра вядомы жоўтыя айчыныя на 10 літраў каштуе 28 410 рублёў. На польскі на 12 літраў, думаемся, наўрад ці хто пакваціцца з-за цены — 190 тысяч.

Выйшла са стroyу рыдлёўка? З чаранком вялікай каштуе 9720—13 080 рублёў, маленькая — 5820. Можна купіць і без чаранка, за вялікую аддасце 5150 рублёў, за фарбаваны чаранок асобна — 4830 рублёў.

Садовы вазок з адным колам айчынай вытворчасці запатрабуе капіталаўкладанняў у памеры 154 750 рублёў. Ручныя вазкі, такія папулярныя зараз ва ўсіх дачнікаў, у ЦУМе можна купіць ад 60 160 да 112 830 рублёў.

Малая так званая цяпка расійскай вытворчасці каштуе 8280 рублёў, адтуль жа ручны культыватар — 36 820 рублёў. У «1000 дробязяў» штангавы суккарэз прадаецца па 10 250, а расійская лучковая піла — па 36 560 рублёў. Айчынай вытворчасці пластыкавыя палівачныя шлангі (дыяметрам 16 міліметраў, 50 метраў даўжыні) тут можна набыць за 29 360 рублёў. Побач імпортны армывары (19 міліметраў, 25 метраў) каштуе 86 910 рублёў.

Пра савочак з Індыі

Што мяне некалькі здзіўляла падчас маніторынгу цянаў, дык гэта наяўнасць у продажы асоб-

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Сабраўся сустракаць вясну?

Пенсіянерка з в. Гарадзец Кобрынскага раёна ўбачыла, што на адрэне сарваны замok і выявіла, што нехта ўкруаў плуг і саху. Аператыўнікі знайшлі злодзея, які жыве ў гэтай жа вёсцы. Затрыманы заявіў, што пачаў рыхтавацца да вясны...

Сымон Свістунювіч.

Маршрутак стала менш

Як паведалі ў філіяле Транспартнай інспекцыі Мінтранса Беларусі па Мінску і Мінскай вобласці, на пачатку лютага ў сталіцы і прыгарадзе пасажыраў перавозіла 831 маршрутка прадпрыемстваў неадзяржаўнай формы ўласнасці. За год колькасць аўтобусаў молай умшчаласці, якія здзейнічаны ў пасажырскай перавозка, скарацілася на 284 адзінкі.

Удалоднікі маршруткак тлумачаць скарачэнне ліку аўтамабіляў неэфектыльнасцю работы на многіх маршрутах і зніжэннем попыту на гэты від перавозак.

Магда КРЭПАК, «Мінск—Навіны».

ХАЦЕЎ КАСЦЮМ, А БУДЗЕ СВІТАР

Касцюмы чорнага колеру мне не падабацца, бо дуба афіцыйныя, дык носяць іх сёння найперш офісныя моднікі ды часта мясцовае начальнікі. Касцюмы тыя не каменчацца і часам блышчаць, а мяне хочацца мець непрыкметны — цягне на шэрае. Не хочацца вылучацца з натоўпу, але аднатонныя шэры касцюм — гэта будзённае, а добра было б, каб прысутніаў нейкі нюанс, які пертаварыць бы шэры колер у вытанчаны. Напрыклад, палоскі могуць прыдаць элэгантнасці. Галоўнае, каб тыя палоскі стваралі прыгожы рытм і былі далікатнымі.

А якасць тканіны таксама для касцюма вельмі важная. Пажадана, каб воўны ў ёй было больш, чым штучныя нітак. За вялікі грошы ў нейкай там сталічнай краме можна вырабца і купіць дыхтоўны касцюм. А якія магчымасці ёсць у чалавека, калі ён жыве на перыферыі і мае на той касцюм не ўласць за 400 тысяч? Маю на ўвазе сябе. Гандлёвы дом «Васёлка» — самы вялікі ў Баранавічах, туды я і пайшоў.

У адзэле мужчынскага адзення касцюмаў хапае і, як ні дзіўна, найбольш у шэрай гаме. Значыць, шэрыя падабаецца не толькі мне. Касцюмаў у палоску таксама хапае і ёсць з даволі прыгожым малюнкам — можна было б і купіць.

Насцяроўваю нізкі кошт касцюмаў. Разбэжка дыволі істотная: ад 168 да 300 тысяч ці больш, але ў асноўным хістаецца ў межах 200 тысяч. Усё высветлілася, калі знайшоў ушытую бірку, якая сведчыла, што касцюмы са штучнай тканіны — віскозы 20 %, поліэстэру 80 %. Працэнтнаыя варыяцыі могуць быць розныя, але яны дашняцца толькі гэтых складовых.

Прадукцыю фірмаў «Камінтэрн» і «Pan Mod» больш за ўсё ў асар-

Сымон Свістунювіч.

Рэпарцёр атрымаў заданне...

...ПАДРЫХТАВАЦЦА ДА ДАЧНАГА СЕЗОНА

Калі гаварыць пра агародніцтва, дачныя клопаты, дык, напрыклад, у людзей сталага веку, у незалежнасці ад таго, ёсць крызіс ці няма, заўсёды была адна ўстаноўка: зямля пуставае не павінна. Ёсць агарод, нейкі кавалачак зямлі, значыць, на ім павінна нешта расці, пажадана, пажыўнае. Пакаленне сярэдняга ўзросту, а тым больш маладзёнае, такія пастулаты алошным часам не вельмі краналі. Газон, кветкі, месца пад шашлык, максімум градка-другая з цыбулькай, пятрушкай ды радыскай пад яго — практычна стандартны набор ва ўяўленні ўсё большай колькасці ўжо нават не толькі гараджан, але і асобных маладых вясцоўцаў. Цяжка меркаваць, ці зменчаць яны свае погляды зараз, аднак, падаецца, бясспрэчным будзе толькі адно: іх бацькі або дзядзюлі і бабулі сёлета абавязкова нагадаюць, што, маўляў, агарод на дачы можа і карміць. Прынамсі, менавіта гэтыя «прадурнікі дачных сотак» ужо займаюць месцы каля прылаўкаў крамаў па продажы ўсяго патрэбнага падчас надыходнага сезона. А што — самы час. Зоймемся і мы маніторынгам цянаў адпаведнага рыштунку, насення і г.д.

Усё пад расаду

Цяпер першы клопат — будучая расада. Найперш трэба падрыхтаваць ёмістасці пад яе. Вядома, многія кожны год выкарыстоўваюць усё, што трапіла пад руку, аднак патрэбнае (шматразовага выкарыстання) можна знайсці і ў гандлі. Напрыклад, набор для расады за 11 710 рублёў (у ЦУМе) ці набор гаршкоў пад тыя ж мэты за 13 750 («1000 дробязяў»). У абодвух выпадках гэта айчыныя вырабы з пластыку. Далей патрэбны грунт. Выбар яго вялікі: і па вярхоўцы, і па прызначэнні, і па фасоўцы. Да прыкладу, глебагрунт «Грунтовіч» (4,5 літра) каштуе 3970 рублёў, кветкавы ўніверсальны ад гэтага ж вытворцы (5 літраў) — 6720 рублёў, «Біягумус» (4,5 літра) — 5950 рублёў. «Біяперagnaй універсальны» (2,5 літра) у крамах сталіцы можна набыць за 3380 рублёў, грунт «Дзвіна спажыўная» (15 кілаграмаў) — за 7340 рублёў.

Цяпер думаем, што будзем класіць у набыты грунт. Адначасова звернем увагу і на насенне культуры, што будзем пазней высяваць яго адразу ў адкрыты грунт. Наўваў гатункаў, фасовак і вытворцаў тут безліч, таму інфармацыя дадзям агурочку. Скажам, насенне даўжэй (бурдыаў) можна купіць ад 4800 рублёў за пачак (1 грам) да 1200 рублёў (за 5 штук насення), радыска — за 460—550 рублёў за пачак у залежнасці ад гатунку,

Будзе і газон?

Калі плошча ўчастка дазваляе, чаму б не адвесці кавалачак пад газон ці месца адпачынку — для захавання прыгажур паліў прагматызм маловольных дарослых і патрэбы ў задавальненнях маладзёжных членаў сям'і? Тым больш што цяпер ёсць насенне на любы густ.

Можна купіць газонную сумесь «Польскі лужок». У ЦУМе пачак вагой 0,5 кілаграма каштуе 22 070 рублёў, вагой 1 кілаграм — 28 010 рублёў (дарэчы, прыкладна такія ж цены і ў краме «Кветкі»). Увогуле, на сталічным Камароўскім рынку, як падлазо, цяпер найбольшы выбар насення для газонаў. Трава «Райгрон» каштавала тут на мо-

«Зарабляць трэба столькі, каб усё патрэбнае можна было купіць у краме»

А на мой погляд...

А што сёлета асабіста вы і ваша сям'я збіраецеся вырошчваць на ўчастку? Ці плануеце павялічыць «пасяўныя плошчы» ў параўнанні з ранейшым?

Клаўдзія ЛІТВІНЧУК, пенсіянерка, вёска Цецулі Кобрынскага раёна:

— Мне ўжо 63-і год... А ўчастак і без таго вялікі — 1,5 гектара, куды яшчэ больш. Ёсць яшчэ адзін, на паўгектара, але на яго сілаў нестася. Я сама па прафесіі настаўніца і мне, жывучы ў сельскай мясцовасці на адну зарплату разам з сям'ёй, увесць час даводзілася займацца вырошчваннем нечага. Мы і цяпер трымаем дзве каровы, свейкі, птушку. Цяжкаваата, шчыра скажу. Дзеці жывуць у Брэсце, прыязджаць на дапамогу могуць толькі па выхадных. Але будзем працаваць... Усё ж навокал даражы, толькі не селгаспрадукцыя, вырошчана ўласнымі рукамі. Вось у краме ўбачыла літр малака, не памятаю якой тлустасці, недзе пад 3 тысячы рублёў. А ад нас яго тлустасцю 3,4 працэнта прымаюць па 665 рублёў плюс дзяржава яшчэ далічае 75 рублёў. Вар'якія цены. Таму будзем вырошчваць усё як звычайна, усё культуры — я ж біблаг па спецыяльнасці.

Уладзімір ГАНАНІКА, вадзіцель пагрузчыка ў ДЭУ, вёска Верасіна Жыткавіцкага раёна:

— Летась мы вырасілі больш за 20 тон капусты, дык дагэтуль засталася яшчэ 6 тон. Астатняе ледзь прадалі. Ведаеце, якія напачатку цены прапаноўвалі — па 80—100 рублёў за кілаграм. Зараз апошняя цена была 240 рублёў, дык гэта ўжо хоць бы нешта. Таму які будзе сэнс, калі і сёлета мы вырасіць 20 ці нават 30 тон капусты? Псаваць сабе нервы? Няма збыту, таму на гэты год, напэўна, адмовімся ад яе. Астатняе што? Не ведаю пакуль, гэта як жонка (*смяецца*) вырашыць!

Жанна ВЕЖЛАЯ, скарятар Уселоўскага сельскага Савета Навагрудскага раёна:

— Участак у нас не малыякі і кожны год ён не пустуе. Вырошчваем для «ўнутранага» спажывання ў сям'і практычна ўсё: цыбулю, часнок, памідоры, агуркі, буракі, кабачкі і іншае. Потым захоўваем, закупаем і на працягу далейшага часу карыстаемся практычна толькі сваім, з уласнага агарода. Сёлета змяняцца плошчы не будзем, наадварот, якую лішнюю грядку з памідорамі ці агуркамі зробім. На расаду пакуль толькі перац высадзілі, тыя ж памідоры пакуль яшчэ рана. Як толькі сонейка «прыпача», мы звычайна адразу цяплицю плёнкім накрываем. Пакуль зямля праграецца, садзім рэпу, цыбулю, кроп, а пасля іх — ужо памідоры. Дзеці нам заўсёды дапамагаюць, прымушаць іх не трэба. Яны ж у вёсцы вырасталі, усё ведаюць, разумеюць. Ды і вырошчанае сваімі рукамі часам бывае і лепшым і больш смачным.

Аляксей БІКАЎ, начальнік аддзела будаўніцтва і архітэктары Стаўбцоўскага райвыканкама:

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Спрэчныя зацёмкі

БУЛЬБАШ — ГУЧЫЦЬЦЬ...

Неяк на вочы трапіла скарга аднаго чытача, які абурэўся, што на паліцах крамаў стаіць гарэлка «Булбаш». Маўляў, для беларуса — гэта абраза.

Калі служыў у войску пад Дзяржынскам у Горкаўскай вобласці, то ў нашай часці былі салдаты шмат якіх нацыянальнасцяў. І нягледзячы на тагачасную «непапулярную дружбу народаў» выпенку «супольнасць савецкі народ», салдаты розных нацыянальнасцяў трымаліся бліжэй да сваіх. І калі славяне групаваліся не так часа, то прыбалты і салдаты з Закаўказзя ў вольную хвіліну тусаліся асобна.

Гэтыя былі хахламі, кацапамі, а тыя — арамі, лабусамі... і ніхто не крыўдаваў. Толькі «ч...ка» ўспрымалася абразай.

Беларусы кікалі булбашамі, але не памятаю, каб хоць раз мяне гэта закранула. Булбаш дык булбаш — чалавек, які любіць

бульбу. А хто да яе раўнадушны? Дастаткова паглядзець німецкую кухню, каб убачыць, што яна мала чым адрозніваецца ад нашай. Не піорэ, а адварана бульба — абавязковы гарнір.

Нацыянальныя меншасці, якія жывуць на чужой тэрыторыі, які правіла, ад карэннага насельніцтва атрымлівалі нейкую мянушку, і часта гэта было звязана з іх любімай ежай.

Напрыклад, італьянцаў дражнілі «макароннікамі», французцаў — «лягушатнікамі». Першыя аддаюць перавагу спагелі, а другія любяць абсмакць лапку балотнай жабы. А ў нейкага народа самая любімая страва — гуляш з мяса сабакі. Пра пацуюку, запечаных у пальмавых лісцях, і казаць не будзем.

Так што з бульбай у нас усё нармальна, а разгаварч на розныя «дражнілікі» — гэта паказваць сваю закамлікаванасць.

А што думалі наконт «булбаша» іншыя? Спытаў у знаёмых.

Павел Сахарэвіч сказаў:

— А нічога кепскага няма, што тую гарэлку назвалі «Булбаш». Толькі для чаго там цвёрды знак прыляпілі? І вогуле, каб на той бутэльцы ўсё было напісана па-беларуску, то нікага не ўзнікала б пытанне.

Дамітры Шчасныя лічыць:

— Булбаш — гэта не абразлівае, а дабразычлівае мянушка. Вось у вёсцы ў чалавека ёсць прозвішча, а ўсе яго клічуць Краўціч. «Няси да Краўца, ён разбярэцца», — даводзілася чуць. І усё ведаюць, што такі Кравец. Праблема не ў назве. Вось аднойчы маю ўвагу прыцягнула гарэлка «Добра шклянка». Бутэлька, як і этыкетка, зроблены з густам і назва па-беларуску. Купіў. Пакаштаваў настойку горкую, ржаную, настоеную на пшанічных і аўсяных зярнятках...

Пакаштаваў «Добру шклянку» і я. Без каментарыяў!

Дарэчы, гарэлку «Булбаш»,

Сяргей СТАРЫНАЎ.

КАЛІ ЛЕПШАЕ!

ТАВАРЫ

ПАСЛУГІ

ЦЭНЫ

Выпуск № 4 (48)

Цэны і тавары

Калі вы задумаліся пра рамонт у сваёй кватэры...

Якімі б ні былі часы, любы гаспадар жылля рана ці позна можа зразумець, што без рамонту кватэры або дома ўжо не абыйсця. Фінансавы дабрабят канкрэтнай сям'і можа хіба толькі ўнесці карэктывы: касметычныя або капітальныя гэта будучы работы. Але і ў першым, і ў другім выпадку ўласнікі квадратных метраў мусяць выпраўляцца ў крамы і на будаўнічыя рынкі ў пошуках патрэбнага, выяўчаць прапановы ўжо на рынку працы, што ахвіляеае гэты бок нашага жыцця. Сёння і мы наладзім экскурс па гэтых напрамках з мэтай вывучэння коштаў на будматэрыялы і рамонтныя паслугі, што дзейнічаюць цяпер. Пачнём з апошняга.

Ванна ці душаваё?

Выбар матэрыялаў і вырабаў, натуральна, залежыць ад таго, што вы жадаеце адрамантаваць або змяніць. Пачнём, напрыклад, з сантэхнікі.

Новы ўнітаз айчынай вытворчасці на будаўнічым рынку ў «Ждановічах» можна набыць за 200—245 тысяч рублёў. У фірмовай краме «Кераміна» — і за 190 тысяч. Выбар ёсць, хоць бывала, як кажуць, і лепш. Імпартныя белы (і не толькі) фаянсавы «сябар» ацэнены тут у 345—365 тысяч. Асартымент аналагічных беларускіх тавараў большы, а цена на іх, падаецца, за апошнія некалькі гадоў амаль не павялічалася.

Простая сушылка для ручнікоў для ваннага пакоя расійскай вытворчасці (на 60 і 70 сантыметраў) каштуе адпаведна 65 і 70 долараў. Гарантыя — год.

Калі задумалі памяншаць саму ванну, дык выбар з Расіі памерам 1,7 х 0,7 метра будзе каштаваць 935 тысяч, 1,5 х 0,7 метра — 830 тысяч. На каларыю — блакітную ці салатавую — са Славакіі памерам 1,7 х 0,7 метра спатрэбіцца 520 тысяч. Умывальнік з п'едэсталам каштуе 130 тысяч.

Апошнім часам з'явілася мода на ўстаноўку ў ванным пакоі замест ванны душавай кабінкі. Адна з самых простых, напрыклад, памерам 0,8 х 0,8 х 1,95 метра на рынку прадавалася за 700 тысяч, крыху больш салідная — памерам 0,9 х 0,9 х 2,2 метра — амаль два міліёны. Ну, ёсць увогуле на касмічны карабель падобныя, ценой у тым ліку.

Сучасныя водаправодныя змяшальнікі (металакераміка) польскай вытворчасці і вельмі небагатай якасці коштам набыць па цене 100—145 тысяч рублёў — хоць у ванны пакоі і туалета, хоць у куню. Галоўнае, не патрапіць на падробку. Дарэчы, звычайную круглую мыльню на куню з нержавейкі расійскай вытворчасці зараз можна купіць на будаўнічым рынку за 55—60 долараў, а аналагічную нямецкай (там ташчынны металу крыху большыя) — ужо за 90 «зялёных».

Калі ёсць заданне мець у ванным пакоі больш сучасную мэблю, калі ласка, выбар тавараў ад айчынных вытворцаў даволі вялікі. Скажам, тумба з умывальнікам (памерам 60 х 44 х 89 сантыметраў) для невялікага пакоя будзе каштаваць 481 тысячу, навесіць зверху шафу з люстэркам — яшчэ 395 тысяч рублёў.

Ад столі да падлогі

Для аздаблення сцен, падлогі ў шэрагу памішканняў многія традыцыйна выкарыстоўваюць керамічную плітку. Для куконнага «фарштуха», напрыклад, найчасцей ідзе плітка памерам 10 х 10 сантыметраў (яе ўкладка, праўда, каштуе даражэй). На рынку найбольш было прапанавана польскія калекцыі такой керамікі коштам 58—70 тысяч, да 86 тысяч рублёў за квадратных метр.

У калідор, на падлогу ў куні можна пакласці польскую плітку (памерам 33 х 33 сантыметры) коштам 68 тысяч за «квадрат». Яна ўкладваецца па-мастацку з дадатковымі прыгожымі элементамі-ўстаўкамі, але каштуюць яны за адзінку каля 30 тысяч.

Айчынная керамічная плітка на сцены ў сярэднім прадаецца па 23—25 тысяч рублёў за квадратны метр, фрызвы-ўстаўкі каштуюць

Міжпакаёвыя і ўваходныя

Металічнымі ўваходнымі дзвярыма ўжо нікога не здзіўлі: іх мяняюць у старых кватэрах, многія адразу ўсталяўваюць і ў новабудуолы. Па рэкламных аб'явах можна знайсці варыянты ад 150 долараў. Зразумела, гэта самае простае, што можна набыць, у тым ліку і замкач. На рынку прадаюцца больш прыстойныя варыянты стандартных памераў (нестандарт — гэта заўсёды іншыя лічбы ценяў) коштам ад 578 тысяч да 1,1 міліёна рублёў. На асобныя дзверы дзейнічаюць зніжкі ў памеры 50 у.а.

Міжпакаёвыя дзверы з МДФ стандартных памераў (вышыня 2 метры, шырыня палатна ад 60 до 90 сантыметраў — апошні казачны ці на цену не ўплывае) каштуюць на рынку 261—265 тысяч за глухое і 294—302 тысячы — за палатна пад шкло. Кошт шкла — ад 48 тысяч за квадратны метр. Таміроўка — пад лючы колер, у камплекце ўваходзіць каробка без ганца і налічнік на два бакі. Фурнітура, вядома, за дадатковыя грошы. Хоць даводзілася бачыць і ўжо неаднаразова ўдзеньнае мадэлі дзвярэй з МДФ коштам па 105 долараў, прычым ужо адразу са шклом.

Дзверы з масіву сасны айчынай вытворчасці можна было знайсці па 591 тысячу за адно глухое палатно. Ад іншага айчынага вытворцы такі ж стандартны камплект стандартных памераў, але шпаніраваны дубам, ішоў па 623 тысячы рублёў за адны дзверы. Устаноўка ў абодвух выпадках складала дадатковыя

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Сваіх замкоў мала?

Супрацоўнікі міліцыі і памежнікі ў в. Макраны Малаарыцкага раёна звярнулі ўвагу на аўтамашыну «Крайслер». Калі яе правярылі, то аказалася, што індывідуальны прадпрыемальнік з Брэста перавозіў замкі ўкраінскай вытворчасці.

Дакументаў на тавар коштам 20 міль рублёў не было, і яго канфіскавалі.

Сымон Свістунювіч.

Кантрабандныя цыгарэты

У Дубровенскім раёне, на дарозе мяжа Расіі — Мінск — Брэст, ля вёскі Буда супрацоўнікі ДАІ затрымалі «Фіят», у якім жыхар Баранавіцкага раёна вёз з Расіі 6,8 тысячы пачкаў цыгарат на суму больш як 8,1 міліёна беларускіх рублёў. Акцызныя маркі Беларусі на тытунёвых вырабах адсутнічалі. Цыгарэты канфіскаваны, складзены адміністрацыйны пратакол.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ 27 ФЕВРАЛЯ 2009 ГОДА 83-ГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

на право заключения договора аренды (сроком на 5 лет) нежилых неиспользуемых помещений коммунальной собственности г. Минска

№ лота	Адрес, тип помещения, целевое назначение	Арендная площадь, кв.м	Начальная цена, тыс. руб.
КУП «ЖРЭО Заводского района г. Минска» тел. 285-56-02			
1.	Пр. Партизанский, 85-1ж, подвал (помещение гражданской обороны) (под непроизводственное – офис)	11,23	300
2.	Ул. Алтайская, 66а, помещение на первом этаже, имеется естественное освещение и отопление, общий вход с другим арендатором (под торговый объект)	51,97	2000
3.	Ул. Ангарская, 36, помещение на первом этаже, отсутствует естественное освещение и отопление (под склад)	19,64	400
4.	Ул. Голодеда, 59, ком. 1, помещение на первом этаже, вход с другими арендаторами, имеется естественное освещение, отсутствует отопление (под парикмахерскую)	55,48	1100
5.	Ул. Корицкого, 8, ком. 1а, подвальное помещение (под непроизводственное – офис)	16,5	300
6.	Ул. Корицкого, 8, ком. 3а, подвал (помещение гражданской обороны) (под непроизводственное – офис)	10,73	200
7.	Ул. Красина, 65а, помещение на первом этаже, имеется естественное освещение, отсутствует отопление (под склад)	271,9	5000
8.	Ул. Лазо, 10, подвал (под непроизводственное – офис)	36,1	700
9.	Ул. Шабаны, 11, три комнаты с отоплением, естественным освещением (под непроизводственное – офис) и одна комната без естественного освещения (под склад), общий вход с другими арендаторами	220,06	4000
КУП «ЖРЭО Ленинского района г. Минска» тел. 223-35-03			
10.	Пер. Рабочий, 5, подвальное помещение без естественного освещения, имеется энергоснабжение, нет санузла, вход совместно с другими арендаторами (под непроизводственное – офис, склад)	17,7	400
11.	Пер. Рабочий, 5, подвальное помещение без естественного освещения, имеется энергоснабжение, нет санузла, вход совместно с другими арендаторами (под непроизводственное – офис, склад)	13,35	300
12.	Пр. Рокоссовского, 114, помещение на первом этаже с подвалом (под торговый объект)	299,5	16000
13.	Пр. Рокоссовского, 116, подвальное помещение без естественного освещения, имеется электроосвещение, санузел и вода, вход через подвал (под склад)	34,0	700
14.	Ул. Бородинская, 17/2, помещение на первом этаже, имеется естественное освещение, отопление, санузел, отдельный вход (под непроизводственное – офис)	74,8	1500
15.	Ул. Маяковского, 18, помещение на первом этаже, имеется естественное освещение, отопление, электроосвещение и вода, вход совместно с другими арендаторами (под непроизводственное – офис)	30,42	600
16.	Ул. Маяковского, 18, помещение на первом этаже, имеется естественное освещение, отопление, электроосвещение и вода, вход совместно с другими арендаторами (под непроизводственное – офис)	12,78	300
17.	Ул. Семенова, 28, цокольное помещение, имеется естественное освещение, отопление, электроснабжение, водоснабжение, отдельный вход (под склад)	143,0	2600
18.	Ул. Семенова, 33, убежище, имеется отопление и электроосвещение, вход отдельный (под склад)	74,88	1500
19.	Ул. Физкультурная, 26а, два помещения на первом этаже и втором – мансардном, вход на мансарду через первый этаж (площадь первого проходного этажа: 29,0 и 15,7 кв.м, мансардного этажа: 34,6 и 22,3 кв.м), имеется отопление, электроснабжение, водоснабжение, вход совместно с другими арендаторами (под непроизводственное – офис)	101,63	1900
20.	Ул. Я. Лучины, 14, помещение на втором этаже, с естественным освещением и санузлом совместного пользования (под непроизводственное – офис)	54,0	1000
21.	Ул. Я. Лучины, 60, помещение на втором этаже, имеется естественное освещение, отопление, санузел и вода, вход совместно с другими арендаторами (под непроизводственное – офис)	24,45	500
КУП «ЖРЭО Московского района» тел. 252-80-63, 207-10-89			
22.	Ул. Слободская, 27, помещение на втором этаже двухэтажного здания, имеется естественное освещение, отопление, санузел совместного пользования (под фотослужбу)	37,23	700
23.	Ул. Асанадзе, 28, ком. № 5 на цокольном этаже в жилом доме (под смешанное, непроизводственное – офис)	18,75	400
24.	Ул. Асанадзе, 28, ком. № 6 на цокольном этаже в жилом доме (под смешанное, непроизводственное – офис)	18,75	400
КУП «ЖРЭО Партизанского района» тел. 294-01-11			
25.	Ул. Берестянская, 4, убежище (под непроизводственное – офис, склад)	96,81	1800
КУП «ЖРЭО Первомайского района» тел. 285-72-92			
26.	Пер. Инструментальный, 13, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	66,2	1200
27.	Пр. Независимости, 78, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	114,6	2100
28.	Пр. Независимости, 83, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	121,2	2200
29.	Пр. Независимости, 83, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	114,6	2100
30.	Ул. К. Чорного, 10а, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	51,7	1000
31.	Ул. К. Чорного, 11, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	108,3	2000
32.	Ул. К. Чорного, 12а, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	66,9	1300
33.	Ул. К. Чорного, 13, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	66,2	1200
34.	Ул. К. Чорного, 14, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	62,2	1200
35.	Ул. К. Чорного, 18, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	60,5	1200
36.	Ул. К. Чорного, 30, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	124,8	2300
37.	Ул. К. Чорного, 4, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	52,9	1000
38.	Ул. К. Чорного, 4а, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	127,4	2400
39.	Ул. К. Чорного, 8, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	49,9	1000
40.	Ул. Калинина, 5, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	81,6	1500
41.	Ул. Козлова, 13, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	87,2	1600

№ лота	Адрес, тип помещения, целевое назначение	Арендная площадь, кв.м	Начальная цена, тыс. руб.
42.	Ул. Натуралистов, 4, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	96,9	1800
43.	Ул. Седых, 56, цокольный этаж, имеется холодная и горячая вода, отопление и канализация (под непроизводственное – офис)	97,3	1800
44.	Ул. Сурганова, 16, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	98,1	1800
45.	Ул. Толбухина, 8, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	87,2	1600
46.	Ул. Уручская, 3, подвал, нет отдельного входа (под склад)	244,3	4500
47.	Ул. Уручская, 7, подвал (под склад)	111,0	2100
48.	Ул. Чернышевского, 11а, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	58,0	1100
49.	Ул. Чернышевского, 11а, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	127,2	2400
50.	Ул. Чернышевского, 3, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	122,7	2300
51.	Ул. Чернышевского, 4, помещение гражданской обороны, нет обособленного входа (под склад)	105,7	2000
КУП «ЖРЭО Советского района» тел. 292-74-31, 294-70-12			
52.	Пер. Красноезвездный, 14, цокольный этаж, требуется ремонт, отдельный вход с улицы (под непроизводственное – офис)	38,9	800
53.	Ул. Восточная, 190, помещение на втором этаже в удовлетворительном состоянии, вход отдельный (под непроизводственное – офис)	21,0	400
54.	Ул. Восточная, 190, помещение на первом этаже в удовлетворительном состоянии, вход отдельный (под непроизводственное – офис)	19,22	400
55.	Ул. М. Богдановича, 78, помещение на первом этаже, требуется ремонт, отдельный вход со двора (под непроизводственное – офис)	148,9	2700
56.	Ул. Миротиченко, 1, корп. 1, помещение на первом этаже в удовлетворительном состоянии, вход через почту (под склад)	30,99	600
КУП «ЖРЭО № 1 Фрунзенского района г. Минска» тел. 204-30-46			
57.	Ул. Бурдейного, 19, помещение на первом этаже жилого дома со всеми удобствами (под непроизводственное – офис)	25,5	500
58.	Ул. Шаранговича, 39, помещение на первом этаже отдельно стоящего здания, со всеми удобствами (под непроизводственное – офис)	52,5	1000
КУП «ЖРЭО № 2 Фрунзенского района г. Минска» тел. 253-03-26			
59.	Ул. Кальварийская, 44, подвал пристроенного к жилому дому помещения, без удобств (под склад)	48,7	900
КУП «ЖРЭО Центрального района г. Минска» тел. 203-79-43, 203-34-66			
60.	Ул. Заславская, 27, подвал, общий вход с другими арендаторами (под непроизводственное – офис)	20,0	400
61.	Ул. М. Танка, 34, корп. 2, подвал, комната с естественным освещением, общий вход с другими арендаторами (под непроизводственное – офис)	50,62	1000
62.	Ул. М. Танка, 34, корп. 2, подвал, три отдельные комнаты с естественным освещением, общий вход с другими арендаторами (под непроизводственное – офис)	142,44	2600
КУП «Минская спадщина» тел. 226-53-04			
63.	Пл. Свободы, 2, комната на мансардном этаже (под непроизводственное – офис)	45,45	900
64.	Ул. Герцена, 10, трехэтажное административное здание с подвалом (с условием компенсации затрат по корректировке проектно-сметной документации, выполнения оборудования помещений и интерьерных работ за счет средств арендатора, заключение договора аренды с момента ввода здания в эксплуатацию в 2009 г.) (под косметологический салон)	791,33	15000
65.	Ул. Герцена, 12, двухэтажное здание, тринадцать комнат (с условием проведения работ по приспособлению помещений в соответствии с программой по перепрофилированию первых этажей зданий исторического центра, заключение договора аренды с момента ввода здания в эксплуатацию в 2009 г.) (под торговый объект)	392,0	7200
66.	Ул. Герцена, 6, двухэтажное административное здание с цокольным этажом (с условием перепрофилирования помещений цокольного этажа под объект общественного питания в 2009 г.)	289,2	5300
67.	Ул. Комсомольская, 14, блок из семи комнат на первом этаже (с условием проведения работ по перепрофилированию помещений в 2009 г. под магазин непродовольственной группы товаров)	139,16	2600
68.	Ул. М. Богдановича, 3, блок из двух комнат на первом этаже (под объект по оказанию услуг населению)	33,37	3000
КУП «Минский городской центр недвижимости» тел. 227-46-39			
69.	Пр. Победителей, 5, ком. № 1 на пятом этаже, без удобств (под непроизводственное – офис)	27,93	600
ТКУП «Минсктранс», Филиал «Минский автовокзал» тел. 219-36-59			
70.	Ул. Ванеева, 34, помещение на первом этаже (под торговый объект по продаже оздоровительного питания, средств личной гигиены и лечебной косметики)	26,85	1500
Главное управление потребительского рынка Мингорисполкома тел. 220-51-34, 219-00-78			
71.	ТЦ «Столица» тер. Подземные переходы д. 13, пом. 2, помещение № 323 (под розничную торговлю непродовольственными товарами)	193,95	3600
72.	ТЦ «Столица» тер. Подземные переходы д. 13, пом. 2, помещение № 331 (под розничную торговлю непродовольственными товарами)	34,35	1500
73.	ТЦ «Партизанский», пом. № 20, подземный переход Партизанского проспекта перед универсамом «Беларусь» (под розничную торговлю непродовольственными товарами)	30,0	2600
КУП «Минский Комаровский рынок» тел. 331-84-00			
74.	Ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного рынка, киоск № 11, ряд № 12, сектор № 1 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,8	600
75.	Ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного рынка, киоск № 12, ряд № 10, сектор № 1 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,6	600
76.	Ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного рынка, киоск № 2, ряд № 10, сектор № 1 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,6	600
77.	Ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного рынка, киоск № 4, ряд № 11, сектор № 1 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	4,0	600
78.	Ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного рынка, киоск № 5, ряд № 10, сектор № 3 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,6	600
79.	Ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного рынка, киоск № 8, ряд № 10, сектор № 2 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,6	600
80.	Ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного рынка, киоск № 9, ряд № 10, сектор № 2		

№ лота	Адрес, тип помещения, целевое назначение	Арендная площадь, кв.м	Начальная цена, тыс. руб.
	(под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,6	600
81.	Ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного рынка, киоск № 3, ряд № 12, сектор № 1 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,8	600
82.	Ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного рынка, киоск № 8, ряд № 12, сектор № 1 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,8	600
83.	Ул. В. Хоружей, 8, часть помещения (место № 4 в помещении № 18 подвальной части административно-хозяйственного корпуса для размещения холодильной камеры), для хранения продовольственных товаров, с обязательными условиями: заключение договора аренды оборудования (холодильной камеры) и осуществление торговой деятельности на площадях «КУП Минский комаровский рынок»	8,5	200
84.	Ул. В. Хоружей, 8, часть помещения (место № 15 в помещении № 7 подвальной части административно-хозяйственного корпуса для размещения холодильной камеры), для хранения продовольственных товаров, с обязательными условиями: заключение договора аренды оборудования (холодильной камеры) и осуществление торговой деятельности на площадях КУП «Минский комаровский рынок»	5,9	200
Управление бытового обслуживания населения тел. 227-21-60			
85.	Пер. Козлова, 3а, изолированное помещение с естественным освещением на третьем этаже комбината бытового обслуживания (под оказание бытовых услуг населению)	41,3	800
УП «Белизна» тел. 281-37-59			
86.	Ул. Кюрина, 55, помещение с евроремонтom на втором этаже, в том числе комната 75,5 кв.м без естественного освещения (под непроизводственное – офис)	128,1	2400
87.	Ул. Кюрина, 55, помещение с евроремонтom на втором этаже, в том числе комната 26,9 кв.м без естественного освещения (под непроизводственное – офис)	222,5	4100
88.	Ул. Кюрина, 55, помещение с евроремонтom на втором этаже (под непроизводственное – офис)	129,0	2400
89.	Ул. Кюрина, 55, помещение с евроремонтom на втором этаже, в том числе комната 68,8 кв.м без естественного освещения (под непроизводственное – офис)	155,6	2900
90.	Ул. Кюрина, 55, помещение с евроремонтom на втором этаже, в том числе комната 41,8 кв.м без естественного освещения (под непроизводственное – офис, смешанные цели)	97,2	1800
91.	Ул. Кюрина, 55, помещение с евроремонтom на втором этаже, в том числе комната 82,2 кв.м без естественного освещения (под непроизводственное – офис)	238,1	4400
92.	Ул. Кюрина, 55, помещение с евроремонтom на втором этаже, в том числе комната 40,4 кв.м без естественного освещения, (под непроизводственное – офис, смешанные цели)	105,2	2000
УП «Городские бани» тел. 222-73-64			
93.	Ул. Космонавтов, 56, изолированное помещение на первом этаже с естественным освещением. (банно-оздоровительный комплекс «Малиновка» (под непроизводственное – офис)	13,8	300
УП «БытЭкс» тел. 306-43-92, 203-79-66			
94.	Пр. Любимова, 26-3, два смежных помещения (№№ 49 и 50) на первом этаже, без естественного освещения (под непроизводственное – офис, производственные цели)	7,1	200
95.	Ул. Кульман, 5, пом. 52а, помещение на первом этаже с естественным освещением (под ремонт жогалантерей, плиссировку и гофрировку швейных изделий, ремонт бытовой техники)	39,6	800
96.	Ул. Кульман, 5, пом. 11а, помещение на первом этаже с естественным освещением (под ремонт жогалантерей, плиссировку и гофрировку швейных изделий, ремонт бытовой техники)	38,9	800
97.	Ул. Машиностроителей, 19, помещение № 4 в общежитии (техподполье с отдельным входом и естественным освещением (под объект по оказанию бытовых услуг)	12,1	300
98.	Ул. Московская, 20, два смежных помещения (№№ 23 и 23а) на четвертом этаже, без естественного освещения (под производственное)	111,2	2100
99.	Ул. Московская, 20, помещение № 22 на четвертом этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	27,0	500
100.	Ул. Плеханова, 105, два смежных помещения (№№ 5 и 5а) на первом этаже без естественного освещения (под производственное использование, бытовые услуги)	32,4	600
101.	Ул. Сурганова, 74, семь смежных помещений (№№ 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39) на втором этаже, в том числе два помещения (№№ 32 и 34) без естественного освещения (под непроизводственное – офис, производственное использование)	87,9	1600
102.	Ул. Ташкентская, 7, два помещения на втором этаже (пом. 12 – без естественного освещения, пом. 18 – с естественным освещением (под производственное, непроизводственное – офис)	40,2	800
103.	Ул. Ташкентская, 7, пом. № 33а на первом этаже с естественным освещением (под торговый объект продовольственной группы товаров)	18,8	400
104.	Ул. Ташкентская, 7, пять помещений на первом этаже из них: два помещения с естественным и три – без естественного освещения (под производственное использование)	220,0	4000
105.	Ул. Я. Лучины, 64, восемнадцать помещений на втором этаже, в том числе одиннадцать с естественным освещением (№№ 13, 24, 30, 32, 38, 39, 46, 48, 49, 50, 52) и семь без естественного освещения (14, 15, 16, 22, 23, 31, 51) (под производственное использование)	577,95	10500
УП «Чайка» тел. 281-35-39			
106.	Ул. Пожарского, 27, комната с естественным освещением, отоплением, санузел совместного пользования (под непроизводственное – офис)	12,77	300
107.	Ул. Пожарского, 27, комната с естественным освещением, отоплением, санузел совместного пользования (под непроизводственное – офис)	27,75	600
108.	Ул. Пожарского, 27, два смежных помещения в здании котельной (25,28 и 15,31) (под непроизводственное – офис)	40,59	800
КВУП «Минскреклама» тел. 252-20-89			
109.	Ул. Захарова, 76, подвал административно-производственного корпуса (под склад)	59,04	1100
110.	Ул. Захарова, 76, подвал административно-производственного корпуса (под склад)	79,2	1500
111.	Ул. Захарова, 76, подвал административно-производственного корпуса (под склад)	14,2	300
112.	Ул. Захарова, 76, помещение в административно-производственном корпусе на третьем этаже (под непроизводственное – офис)	51,0	1000

№ лота	Адрес, тип помещения, целевое назначение	Арендная площадь, кв.м	Начальная цена, тыс. руб.
113.	Ул. Захарова, 76, помещение в административно-производственном корпусе на третьем этаже (под склад)	13,4	300
114.	Ул. Захарова, 76, помещение в административно-производственном корпусе на третьем этаже (под склад)	40,6	800
КДУП «Городские парки Минскзеленстрой» тел. 280-04-49			
115.	Ул. Фрунзе, 2, территория центрального детского парка им. М. Горького, специфическое сооружение (площадка для установки сезонного нестационарного объекта мелкорозничной торговли под реализацию сладкой кукурузы на период с 15.04.09 по 31.10.09)	6,0	1000
116.	Пр. Независимости, 84, территория парка культуры и отдыха им. Челюскинцев, специфическое сооружение – площадка на период с 15.04.09 по 31.10.09 (под реализацию сладкой кукурузы)	6,0	1000
ГСКУП «Бизнес-центр «Столица» тел. 239-76-24			
117.	Пр. Победителей, 59, помещение на девятом этаже (под пункт обмена валюты)	5,1	100
118.	Пр. Победителей, 59, помещение № 312 на третьем этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	64,35	1200
119.	Пр. Победителей, 59, помещение № 314 на третьем этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	67,35	1300
120.	Пр. Победителей, 59, помещение № 316 на третьем этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	51,9	1000
121.	Пр. Победителей, 59, помещение № 101 на первом этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	145,95	2700
122.	Пр. Победителей, 59, помещение № 207 на втором этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	76,8	1500
123.	Пр. Победителей, 59, помещение № 304 на третьем этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	127,35	2400
124.	Пр. Победителей, 59, помещение № 318 на третьем этаже с естественным освещением (под производственное)	12,6	300
125.	Пр. Победителей, 59, помещение № 405 на четвертом этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	75,6	1400
126.	Пр. Победителей, 59, помещение № 406 на четвертом этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	166,65	3100
127.	Пр. Победителей, 59, помещение № 407 на четвертом этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	76,05	1400
128.	Пр. Победителей, 59, помещение № 408 на четвертом этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	64,35	1200
129.	Пр. Победителей, 59, помещение № 409 на четвертом этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	77,4	1500
130.	Пр. Победителей, 59, помещение № 410 на четвертом этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	67,5	1300
131.	Пр. Победителей, 59, помещение № 411 на четвертом этаже с естественным освещением (под непроизводственное – офис)	32,55	600
132.	Пр. Победителей, 59		

СООБЩЕНИЕ О СОЗЫВЕ ОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ ОАО «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло»

Собрание состоится 16 марта 2009 г. в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Пинская, 18, актовый зал Общества. Регистрация участников собрания производится в день и по месту проведения собрания с 14.00 до 15.55.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2008 год.
2. Об утверждении годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества.
3. О распределении прибыли за 2008 год и направлениях использования прибыли Общества в 2009 году.
4. О реорганизации ОАО «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло» в форме присоединения к нему ЗАО «Амкор-Уникод».
5. Утверждение доверенн о присоединении закрытого акционерного общества «Амкор-Уникод» к открытому акционерному обществу «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло».
6. Об увеличении размера уставного фонда ОАО «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло».
7. Утверждение решения о выпуске акций ОАО «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло».
8. О внесении изменений и дополнений в устав ОАО «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло» и утверждении его в новой редакции.
9. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества.

С информацией (материалами), подлежащими предоставлению акционером при подготовке к проведению собрания, акционеры могут ознакомиться ежедневно (кроме субботы и воскресенья) начиная с 11 марта 2009 г. в приемной директора Общества с 9.00 до 16.00, а в день проведения собрания — по месту его проведения.

УНП 100010116. Наблюдательный совет ОАО «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло».

Открытое акционерное общество «Посторг»

г. Минск, ул. Клумова, 3
СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ.

Собрание состоится 25 марта 2009 года в 10 часов по адресу: г. Минск, ул. Уральская, 3, РДК им. Н.Ф. Шарко.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет генерального директора об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2008 год и основных направлениях развития Общества в 2009 году.
2. Утверждение заключения аудиторской проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2008 год, заключение Ревизионной комиссии по результатам проверки деятельности Общества за 2008 год.
3. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков за 2008 год.
4. О распределении чистой прибыли и о дивидендах за 2008 год и направлениях использования чистой прибыли в 2009 году.
5. Утверждение условий материального вознаграждения членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
6. О работе Наблюдательного совета в 2008 году.
7. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
8. Утверждение органов публикации информации ОАО «Посторг».
9. Определение председателя Наблюдательного совета.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Клумова, 3, комн. 21 с 19 по 25 марта 2009 года с 9.00 до 17.00 (кроме субботы и воскресенья) либо 25 марта 2009 года по месту проведения собрания. Регистрация участников 25 марта 2009 года с 9.00 до 9 часов 45 минут по месту проведения собрания. Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность. Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию на 10 марта 2009 года.

УНП 100036531 Наблюдательный совет.

— Ты сваю жонку кахаш ці баішся? — у лоб спытаў сябар майго мужа ў лані. Відзец, стан агоненнасці схіліў яго да настаной катгарных пытанняў. Мой задумаўся на доўга. Напэўна, баіцца: нават адказна на гэта пытанне.

Так, адказна: ён мяне баіцца. Такой разумнай і самадастатковай, такой запатрабаванай і ўпэўненай... А я баюся, што ён ураціць даведацца, што насамрэч я зусім не такія... Баюся, што калі я прызнаюся ў сваёй слабасці, ён стане ёю карыстацца.

Не блізка, не ласкавыя мы без асэнсавання, што нас адчуваюць... Ідэал жадаем. Хаця добра ведаем, што яго няма. Але жадаем па-ранейшаму — у нейкім кучок загнанай штодзённымі справамі душы. І з цягам сямейнага часу становімся ўсё больш стрыманымі ў вызначанні пачуццяў. А можа, мы вам проста не верым? Не верым, калі вы аднойчы прыходзіце дадому праз 30 хвілін пасля заканчэння рабочага дня.

— Што здарылася? — пытаем. — У цябе сёння не было дакумента, які трэба было тэрмінова перарабіць да заўтрашняй калегі? Ты сёння выпадкова не сустрэў сябра, з якім трэба было абмеркаваць, як вы служылі ў арміі 20 гадоў таму? І што, нарэшце, на сённяшні дзень не прыпаў ні адзін юбілей? Не можа быць!

І загадаў, на ўсялякі выпадак уключаем абарону ў выглядзе іроніі. І такім чынам, зневажаючы яго, такога няшчырага, спрабем заклікаць да сумлення. Дарэмна. Ён горда накіскаецца. Есць вярчэр бад апетыту — калі мы яму яе ўсё ж такі на гэты раз падагралі. Дыялог не адбуўся. Усё ён — да тэлевізара, вы працягваеце бясконца хатнія справы і зноў жа ў душы крыўдуеце, што ён так і не заўважыў, як вы залежаеце ад гэтых уборах, талерах, блізнян... І як вам насамрэч адзінока. Але ж шлюз кантактаў перакрыты, а горадасць не дае магчы-

Ірына АСТАШКЕВІЧ, г. Гомель.

«Два полюсы»

Уявіце сабе наступнае. Амаль што ў самым цэнтры горада — у падвале, дзе знаходзіцца майстэрня на рамоне абутку, каля галоўных сядзіц мужчына і... толькі адзін бот у яго. І не пайсці нікуды, нават пакурыць. «Сабанку» ў абутку абцялі паміянца на месцы за некалькі хвілін ды не змоглі. І вось пагадзіліся на замену замка. Сяджу, чакаю. Адна знаёмая прыйшла таксама ў майстэрню — павіталіся, пагаварыла, потым зайшла другая. Сорамна мужыку так нестандартна выглядаць, а што зробіш?

А пры чым тут каханне? Каханая параіла пайсці ў тую майстэрню, каб хуценька адрамантаваць бот. Вядома ж, субота, мо трэба будзе пагуляць з дзецьмі. І ў зламаныя пахадзіў бы, дык не — ідзі... А спрачана, што, маўляў, мог бы потым адрамантаваць, — дарма час траціць. І так заўсёды. Яна заўсёды мае права «даць каманду».

Кахаю і... баюся? Баюся, што павысць голас, з-за нейкай дрэўня расчаруецца назаўсёды. Скажыце — трэба быць больш упэўненым у сабе? На працы, у многіх сітуацыях так яно і ёсць, з ёй жа... Самае дзіўнае, што, як высвятляецца, не я адзін такі. Вось знаёмая з іншага рэгіёна прызналася — мук яе таксама вельмі кахае і баіцца. Пад жаночым абідасам, значыць, мы разам. Ах, які ж прывабны бывае гэты самы абідас. Такі, што часта літаральна едзе дах ад эмоцый, рэзонанцы (упэўнены, без гэтага сапраўднага кахання быць не можа). І колькі натхнення...

І, натуральна, як гэтым не карыстацца жанчынам. Вось і «ганяюць». У свай час абшьюць мянця віцебскіх крамы, каб купіць... фарбу для валасоў. Ды не мне, ёй. Пракладкі, прабачце ўжо за шырасць, купляў (і трэба было ж адшукаць нейка на

Акцэнт ДЗЕНЬ СВЯТОГА ВАЛЯНЦІНА: «ЗА» І «СУПРАЦЬ»

Дзень святога Валянціна так імкліва і глыбока ўвайшоў у сучасную беларускую культуру, што не заўважыць яго проста немагчыма. Але што мы адзначаем у гэты дзень? Ці можна назваць хрысціянскім Дзень усіх закаханых?

Дзе Хрыстус у гэтым, здавалася б, хрысціянскім, святаванні? Чаму Касцёл так аспярожна ставіцца да гэтага дня? І хоць прысутнасць у назве імя святога Валянціна для многіх з'яўляецца дастатковым аргументам на карысць хрысціянства, то адсутнасць сакральнага элемента і масавае свецкае шоу нараджае шмат сумненняў.

Большасць шанавальнікаў «валянцінак» найчасцей не задумваюцца над вытокамі і сэнсам гэтага свята. Многім хочацца «проста» пасвятліцца. Людзям хочацца проста любіць і быць любімымі. Ці можа быць штосці дрэннае ў тым, што закаханыя маюць прыгожую нагоду яшчэ раз асабістым чынам выказаць свае пачуцці, абмяняцца падарункамі? Намеры простыя, добрыя і звычайныя.

Здавалася б, трэба толькі даведацца, што народ мае магчымасць адзначыць свята такога святаго пачуцця. Аднак праблема заўважаецца тады, калі ўсведамляеш, што каханне пачынае ператварацца ў сродка бяздумнай вяселіцы, гулянкі і камершчы. Такі падыход зусім мінаецца з хрысціянствам.

Найбольш драматычнае ў свецкім святаванні Дня св. Валянціна — гэта адарванне ўпіванага ў натуру чалавека жадання любіць і дзяліцца любоўю ад яго мэты і сэнсу — Бога. Чалавек адкідае Бога і ставіць сваё на Яго месца. Сваё зменлівае «хачу» грэшнае стварэнне ператварае ў мэту, дзеля якой гатова апраўдаць любыя сродкі.

Чалавек без Хрыста не разумее, што толькі сапраўднае ўменне дарыць сябе (самаахвярнасць) выражае чалавечае «хачу» (у яго найбольш глыбінным значэнні) любіць і быць любімым. Сатана імкнецца адсячы «хачу» ад «любіць», пакідаючы тулюю смагу,

Сёння мы з вамі, дарагія чытачы, будзем гатаваць вярчэр да Дня святога Валянціна. Няхай гэта не зусім наша свята, але, думаю, прыемна лішні раз нагадаць сваёй другой палавінцы, што вы не проста жывяце пад адным дахам і выходзіце дзясны. Менавіта каханне некалі прымусліла кінуцца вас у гэту смелую авантуру пад назвай — сям'я. Нават калі вы нічога спецыяльна гатаваць не будзеце, раю проста нека паасабліваму сервіраваць вярчэр. Напрыклад, на традыцыйнай бульбе або макароне кетчупам намалюеце сардэчкі. Прапаную вам некалькі лёгкіх закусак для ласуноў (амаль усе мужчыны жудасна ласуны, проста некаторыя саромеюцца гэта паказаць) і пару закусак для вярчэра.

ЛУКАВАЯ САЛАТА

Гэтую салату гатую часта, калі нічога асабілівага няма ў халадзільніку, а смачнае чынае хочацца. Паддаецца ўсім майм хатнім. Абавязкова пакаштуюць.

Нам спатрэбіцца: 2 сярэднія цыбуліны, 3 яйкі, 150 г сыру, 2 кісла-салодкія яблыкі, мянээ.

Цыбулю нарэзаць тоненькімі паўколцамі, заліць кіпенем і даць пастаяць хвілін 10—15, пасля ваду зліць, а ў цыбулю дадаць крыху цукру і воцату. Добра перамяшайце і выкладзіце ў салатнік. Прамазаць мянээзам. Салата слоеная, кожны наступны слой таксама прамазваем мянээзам. Далей ідуць натаркаваная вараная яйкі, пасля дзёр-

Шэсць месяцаў

пражыў на свеце хлопчык з Жыткавічў. Яго 32-гадовай маці, беспрацоўнай, якая па забавленая бацькоўскай працоў у дачыненні да двух няпоўнагадовых дзяцей, адначывае ў доме 57-гадовага сябра, дзе і знайшлі каласку з целам немаўляці. Пакуль што вядома, што бачны прыкмет валту няма, але следства працягваеца. Маці ад медыцынскага агляду на алкаголь адмовілася, бацька дзіцяці цяпер знаходзіцца пад арыштам.

А проста пагаварыць?..

17-гадовы вучань апошняга класа Буда-Кашалёўскай гімназіі пасля сумеснага распіцця спіртнога выршыў высветліць узаемаадносінны з хлопцам, старэйшым за яго на пяць гадоў. Чаго ў жыцці не бывае, але ж лепш не мець у такім стане ў руках зброі. Размова з дапамогай нажа закончылася дастаўкай сьбра ў раённую бальніцу з раненнем граўдзі. Крымінальная справа ўзбуджана па артыкуле аб наўмысным прычыненні цяжкіх цялесных пашкоджанняў.

Аналітычны вынік разборак у Мазыры. На гэты раз паміж роднымі братамі, якія жыві разам. Старэйшы, 40-гадовы, дарччы, супрацоўнік Мазырскага педагагічнага ўніверсітэта, не змог мірна пагаварыць з малодшым, 37-гадовым. У выніку адзін знаходзіцца ў раённай бальніцы з двайным раненнем грудзі, другі — пад следствам.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

той час дэфіцытнай). У працоўны час перыядычна (добра — не за станком працую) — уперад па заказы ад каханай. Зразумела, на гаспадары — поўны нуль, дык нейкую карысць трэба прынесці. Акрамя таго, што грошы зрабляю. Пра камаросый на-конт сумы можна асобны артыкул падрыхтаваць. Як у вядомай прываючы пра дрэбынны жэмгун...

Дзень закаханых — добрая магчымасць правяць тую самую закаханасць нека незвычайна. А што прыдумаць, калі ад былога романтизму нічога не засталася? Грошай, грошай больш, дзясцям купіць гэтае, наступнае трэба. Перад святам закаханых я падарыў кветкі. Раён на некалькі дзён. І — о цуд! — чалавек ачаней. А вось прапанова пайсці разам на акцыю да Ратушы і падалаецца публічна не была прынята. Я ж усё разумею — клопатаў хатніх шмат. А чаму тады на сябровак часу хапае? А мо памыляюся?..

Як выявілася, мужчымнам вельмі карысна глядзець на... жаночыя грудзі. Хм! Мы ж пісалі, што даследчыкі зрабілі выснову — гэты прыёмны пра-цэс працягвае жыццё! Вельмі хочацца, каб каханне было ўзаемным. І каб жанчыны не забывалі, што і ад здароўя іх мужчын вельмі многае залежыць. І як падмаецца настрой ад шырага падальнука, які прыймае на душы становіцца! У многіх жанчын, напэўна, сваё лагіка: я ж гатую, дзяцей даглядаю і не прашу нейкіх узнагарод! А ў яго толькі сакс у галаве. Што зрабіць... на другім яны полюсе. І куды мы без вас, а вы без нас на сваіх полюсах? Пры ўсёй нашай рознасці? Вось знаёмы некалькі разоў жаніўся з... былой жонкай. Адаведама яна ж выходзіла за яго. Але гэта, бадай, зусім іншая гісторыя.

Аляксандр ПУКШАНСКІ, г. Віцебск.

Усходні гараскон на наступны тыдзень Шалі могуць адпраўляцца ў вандроўкі, а ў Цяльцоў адкрыюцца новыя перспектывы

УАВЕН. Зможае палепшыць сябе. Для гэтага спатрэбіцца развіваць назіральнасць і інтуітыўнае разуменне інтарэсаў навакольных. Лепшымі днямі ў прафесійнай галіне будуць аўтарскі і пятніца. У выхадныя дні дзеці могуць запатрабаваць ад вас увагі і спаддлівасці.

ЦЯЦЕЦ. Спрыяльны тыдзень для творчасці і вынаходніцтваў. Праўда, вам неабходна аб'ектыўна ацаніць асабісты здольнасці і магчымасці, а яшчэ больш важна — улічыць назапашаную стомленасць. У аўтарак не варта ўступаць у эмацыянальную дыскусію з начальствам. У сераду нават у канфілікты магчымы нечаканы паварот падзей, які адкрывае новыя перспектывы і магчымасці.

БЛІЗНЯТЫ. У панядзелак варта займацца толькі тымі справамі, якія ўжо даўно пачатыя і патрабуюць працягу. У аўтарак больш увагі надайце сям'і і добраўпарадкаванню дома. У сераду непажадана пасіўнасць, у той жа час неабходна захоўваць аспяроўнасці і быць вельмі уважлівым. Пятніца — удалы дзень для інтэлектуальных дзейнасцяў.

РАК. Суакойцеся і не мітусіцеся — плывіце па цячэнні. У пятрэбны час яно вынесе вас туды, куды трэба. На працы магчымыя праблемы, звязаныя з інфармацыяй. Таму не забывайцеся: чым менш ведаеш, тым мацней спіш. Пастарайцеся рацыянальна расходуваць сілы, пазбягайце перагрузак. У сераду і чацвер пажадана не пачынаць новых спраў і не планавач нічога сур'ёзнага.

ЛЕУ. Вам па сілах вырашыць не толькі свае праблемы, але і праблемы тых, што перашкаджаюць жыццю навакольным. Калі не вяртаеце да сябе людзей, займіцеся знешнасцю і будзьце больш актыўнымі. У панядзелак упартаць у дасягненні мэты прывядзе да добрых вынікаў. У сераду трымайце эмоцыі пад кантралем — не давайце выхадзі агрэсіі, інакш можа здарыцца непапраўнае.

ДЗЕВА. Для паспяховага працоўвання наперад, неабходна працяваць актыўнасць і засяроджана. Тыдзень абяцае быць дастаткова напружаным, але плённым. Паспех у справах будзе працягвацца марудна, але грунтоўна і на доўга. Гэта надасць адчування ўпэўненасці ў асабістых сілах.

ШАЛІ. Першыя два дні тыдня спрыяльныя для далёкіх паездак. У чацвер пастарайцеся пазбягаць цеснага кантакту з начальствам. Пятніцу неабходна выкарыстаць для выпраўлення памылак — асабліва ў дачыненні да калегіў.

СКАРПІЕ. Па ўсіх прыкметах — вы на прапозе вялікіх пераменаў. Настае складаны і адказны тыдзень. У чацвер многае можа раздражніць і выводзіць з сябе — справіцца з эмоцыямі будзе складана. У пятніцу лепш узяць ініцыятыўу ў свае рукі, хутка прымаць рашэнні і даводзіць да канца тое, што пачата.

СТРАЛЕЦ. Вас можа чакаць важная размова з начальствам, без якой немагчыма далейшае разгортванне падзей. Бацька яе не варта, а падрыхтавацца неабходна. Магчымы перспектывныя знаёмствы, якія вельмі дапамогуць у будучым. Вам неабходна нейкае паступовае абнаўленне, якое дазволіць адкрыць новыя магчымасці.

КАЗЯРГО. Тыдзень прынесе ўсплэх актыўнасці ў галіне прафесійнай дзейнасці і творчых вынаходніцтваў. Усё будзе атрымацца выдатна. Але будзьце пільнымі: капрызна ўлада можа адварнуцца ў лобны момант. Паспехі на працы можна будзе заўважыць бліжэй да выхадных.

ВАДАЛЕЙ. Не дазваляйце карыстацца вашай дабрабытай у карысць сваіх мэтах. Умейце сказаць не, калі гэта неабходна. У сітуацыі, якая складася, вельмі дапамогуць гібкасць мыслення і ўменне адчуваць суразумоўчу. Не давайце волю эмоцыям падчас стасунаў з роднымі — гэтым можаце паставіць сябе ў вельмі няёмкае становішча.

РЫБЫ. Настае светлая паласа ў жыцці. Адна з галоўных задач — правяць усё свае здольнасці. Для гэтага даведзецца мабілізавацца. Сачыце за ўчынкамі і словамі — яны павінны быць прадуманымі. Прыслухайцеся да інтуіцыі, выбярыце ўдалы момант і паддзіцьце з ініцыятыўнымі прапановамі да начальства. Яно гэта ацаніць належным чынам.

ЖОНКА-«КАРАТЫСТКА»

Раніцоў у адным з дамоў у Люсіна Ганцавіцкага раёна знайшлі мёртвага мужчыну. Здавалася, што чалавек памёр сваёй смерцю, бо не было ніякіх траўмаў не цела. Аднак судова-медыцынская экспертыза вызначыла, што ў памерлага разарвана селязёнка і ён памёр ад унутранага крывацёку. Да справы падключылася міліцыя, і высветліла, што мужчына скачаў ад удару ў жывот, які яму нанёсла нагой жонка падчас сваркі. Жонку-«каратыстку» затрымалі.

МЫ ЯШЧЭ СУСТРЭНЕСМ...

На Бяседзе воляй-няволяў узнікаюць і размовы пра пачуццёвыя стасункі, часта успыхваюць і агенчыкі каханья. Можна дасціпным жартам, замільваным позіракам, аспяроўным дотыкам перадаць свае сімталы. Але лепей за ўсё выказаць тое, што востра крапула сэрца, пестыня. У ёй словы выступаюць шматзначна і перадаюць асабістае, устрывожанае. Таму і сплятаюцца ў пачуццёвы вянюк песні пра каханне. Гунаць і драматычна рэалістычныя, і вясёлыя, жартоўныя, і романтичныя, якія нясуць надзею, спагаду. Уключаецца ў астольны спеў вальныя твор «Мы яшчэ сустранемся», які напісалі Валянціна Сярхі і Міхалі Ясень дваццаць гадоў таму. Аднак найбольш крапална песня ўспрымаецца ў вандроўках, дзе пад акампанементам моладзевыя спадарожніцы — гітары надзвычай абячальна спяваецца: «Нікуды не дзецема ад сустрэчы новай мы самі».

Верш Міхалі ЯСЕНЯ **Музыка Валянціны СЯРХІ** *Быў ласкавым сонечны ранак. Аб такім заўсёды мы марым. Мы сустрэліся нечакана — Мне па сэрцы позірк ударыў. Кожны з нас*

позірк міма моўчы, быццам хтосьці быў паміж намі. Ды казалі мне Вашы вочы: — Мы яшчэ сустранемся з Вамі!

ПРЫПЕЎ: Нікуды не дзецема, нікуды не дзецема, ад сустрэчы новай мы самі. Мы яшчэ сустранемся, мы яшчэ сустранемся,

Мы яшчэ сустранемся з Вамі Часта нам знаходзіць каханне

масці зрабіць крок насустреч адно аднаму.

Мы баімся, што ён чарговы раз схіліцца. І не разумею, навошта ён гэта робіць. Я да гэтага часу не зразумела, навошта было казаць, калі прыйшоў з разбітай галавой, што пацярпеў ад хуліганства ў бойцы. Потым мы высветлілася, што машына, у якой ехаў, трапіла ў аварыю... Кажы — баюся. Чаго??? Мая жаночая лагіка адмаўляецца гэта зразумець.

Мы баімся, што на наступны дзень пасля атрымання таго, што жадаў, ён зноў «забудзе» патэлефанаваць. І зноў бясконца будзем глядзець у ноч — прыйдзе сёння ці не? Не прыйдзе — бо яны бацька стаць залежнымі ад нас. І адчуванне асабістай свабоды для іх даражэйшае за нейкія там перажыванні каханья.

Мы цокаем абідасамі, пад якімі яны быццам адчуваюць сябе прыгнечанымі. У рэальнасці гэтага яны не баюцца — ёсць яшчэ адна падстава зрабіць з сябе ахвяру жаночай тыраніі. Пашкадуйце беднага... І калі што: «Ён жа не вытрымаў жыцця з такой мегаерай!» Мы ўключаем прычоску, малюем пазногі, шпаклюем твар, апрапамем у элегантны касцюм — гэта ўсё для іх? А яны бацька нас бачыць такімі дасканалымі. Хочуць: мяккімі і пушыстымі, як хатнія тапкі. Калі падлога было сёння абуць, а зўтра выпадкова пакаціць пад ложкам... Назаўсёды. Мы з імі не супадаем ці то ў часе, ці то ў прасторы?

Здаецца, мы не адно аднаго баімся. Мы сябе баімся. І сапраўдных пачуццяў, які у кіно! А патаемна марым, што яны маглі б быць. Калі б былі давер, шырачары, адкрытасць з іх боку, мы б даравалі ім усё. Ну, вельмі многае. А узятым яны б атрымалі хатнюю утульнасць, добры настрой і выгляд, далучанне да іх інтарэсаў, зачараванне кожным дзеяннем, якое яны робяць, і, вядома ж, інтымныя ўзаемаадносінны.

Ірына АСТАШКЕВІЧ, г. Гомель.

Тэлесеткі Розум, пачуцці і крыху ўдачы

Сёння «супраць усіх» будзе змагацца не адзін гулец, як прывыклі ўдзельнікі і гледачы інтэлектуальнага шоу, а два. Дакладна, пара: мужчына і жанчына. Гэта творчая група гульні «Адзін супраць усіх» па-свойму вырашыла адзначыць Дзень святога Валянціна.

Спецыяльна да святачнага выпуску тэлеканал АНТ зрабіў прома-ролік з жанкам і нявестай, прыёмным першага дасталася акцёру, вядучаму «Не нашых навінаў» Сяргію Навіцкаму, а вясельную сукенку нявесты прымарала вядучая «Нашай раёнці» Люся Лущыч. Супрацоўнікі сталічнага ЗАГСа, куды завітаў тэлевізійны пара, справіліся са сваімі дробнымі ролямі таксама дастойна. Хіба што не ўтрымаліся ад усмешак, калі на роздум над пытаннем «Вы згодныя?» жанку і нявестку адвалі... 6 секундуў, як патрабуюць правільны гульні.

У наступнай гульні, якая будзе паказаная ў эфіры 21 лютага, як расказалі нам у прэс-службе тэлеканала, адзін з удзельнікаў выйграе галоўны приз — 50 міліёнаў беларускіх рублёў. Дарэчы, у гісторыі беларускай версіі шоу гэта трэці раз, калі гульцу ўдалося «сарваць банк».

Вікторыя ЦЕЛЯШКУ.

Завяршаецца вытворчасць мастацкага востражэцтва серыяла «Снайпер», працу над якім вядуць усю вынашча Бэлтэрадыёкампанія, нацыянальная кінастудыя «Беларусь-фільм» і «Арт Сінема Груп». Гэта, дарэчы, не першая спроба падобнага супрацоўніцтва — у 2007 годзе Бэлтэрадыёкампанія і яе партнёры прадставілі надзвычай паспяхова 4-серыйны тэлевізійны баявік «Маёр Ветраў».

Гэты серыял, зняты паводле твораў беларускага пісьменніка Міхалая Чаргіна, дэбютаваў на Першым канале і быў потым набыты тэлекампаніямі некалькіх краін. Таму старшыня БТРК Аляксандр Зімоўскі, які стаў адным з прадзюсараў новага серыяла, лічыць рашэнне працягваць здымку беларускіх тэлесерыялаў «вельмі рацыянальным». «Мы паспяхова ўключілі грошы

